Nr 5.

Ankom till Riksdagens kansli den 12 april 1912 kl. 2 e. m.

Utlåtande, angående reglering af utgifterna under riksstatens femte hufvudtitel, innefattande anslagen till sjöförsvarsdepartementet.

(1:a Afd.)

Ordinarie anslag.

Departementet och öfverstyrelsen.

Marinförvaltningen.

1:o) I den till till Riksdagen den 13 januari innevarande år aflåtna propositionen angående statsverkets tillstånd och behof har, under åberopande af det propositionen bilagda statsrådsprotokollet öfver sjöförsvarsärenden samma dag, Kungl. Maj:t under femte hufvudtiteln i punkten 1 föreslagit Riksdagen Marinförvaltningen. [1.*)]

dels att, med godkännande af stat för marinförvaltningen af den lydelse, bilagan nr 1 vid omförmälda protokoll utvisar, i riksstaten för år 1913 uppföra anslaget till marinförvaltningen med samma belopp som i staten för år 1912, eller med 133,000 kronor;

dels förklara,

att beträffande biträden, som anställas i marinförvaltningen å ordinarie stat, skola lända till efterrättelse de af chefen för finansdeparte-

*) Hänvisar till punkt i Kungl. Maj:ts proposition.

mentet i anförande till statsrådsprotokollet öfver finansärenden för den 13 januari innevarande år förordade allmänna villkor och bestämmelser i fråga om fasta biträden hos vissa verk och myndigheter, med föreskrift tillika att biträde, som vid de nya befattningarnas uppförande å ordinarie stat är anställdt hos marinförvaltningen och antages till biträde å denna stat, skall äga att för åtnjutande af löneförhöjning genom ålderstillägg räkna sig till godo den tid, biträdet därförinnan innehaft stadig anställning hos ämbetsverket;

dels ock besluta,

att en hvar vaktmästare hos marinförvaltningen må årligen, i den mån sådant kan ske utan hinder för göromålens behöriga gång, åtnjuta semester under 15 dagar; samt

att vid sjukdomsfall för förste vaktmästaren, eller när det erfordras för beredande åt honom af semester, annan vaktmästare skall vara skyldig att, om han förordnas att uppehålla förste vaktmästarens befattning, bestrida densamma, dock ej längre än sammanlagdt tre månader under ett och samma kalenderår, med rätt att därunder, i stället för egna tjänstgöringspenningar, åtnjuta vid sjukdomsförfall för förste vaktmästaren de med dennes befattning förenade tjänstgöringspenningar och under hans semester ett mot samma tjänstgöringspenningar svarande belopp.

Departementschefens anförande till statsrådsprotokollet i detta ärende återfinnes å sid. 2—10 af nämnda protokoll.

I sammanhang härmed har utskottet till behandling förehaft en inom Andra kammaren af herr *C. Lindhagen* väckt motion (nr 220), däri hemställts bland annat, att Riksdagen måtte med anledning af statsverkspropositionens förslag till fasta biträdens uppförande i staten hos vissa ämbetsverk och myndigheter besluta att i första lönegruppen skall tilläggas ett tredje ålderstillägg å 200 kronor, så att slutaflöningen, ortstillägg inbegripet, blir 1,800 kronor; samt att de föreslagna allmänna villkorens 6:e och 7:e punkter, innefattande begränsningar i kvinnas rätt att söka eller innehafva ifrågavarande befattningar, ifall hon är gift eller träder i äktenskap, skola ur dessa bestämmelser utgå.

Beträffande hvad motionären anfört till stöd för sin framställning, får utskottet hänvisa till motionen.

Utskottets yttrande.

I denna punkt har Kungl. Maj:t föreslagit, att staten för marinförvaltningen skulle förändras därutinnan, att 4 skrifbiträden skulle uppföras med en aflöning af tillhopa 4,800 kronor samt att utgiftsposten

»till vikariatsersättning, arfvoden till extra ordinarie tjänstemän och biträden samt renskrifningskostnad m. m.», nu 30,600 kronor, skulle minskas med 4,800 kronor till 25,800 kronor. Dessa förändringar komme sålunda icke att inverka på statens slutsumma. Visserligen skulle uppförandet i staten af fyra skrifbiträden föranleda något större besparing än 4,800 kronor å nyssnämnda anslagspost till vikariatsersättning m. m. — af hvilken post 7,200 kronor är beräknad för arfvoden åt fyra fasta biträden och 725 kronor för aflönande af vikarier för dessa biträden — men återstoden har synts departementschefen böra användas såsom reserv för tillgodoseende af behof af vikariatsersättning samt extra tjänstemän, vaktmästare och renskrifning.

I punkt 3:o) af sitt utlåtande angående utgifterna under riksstatens andra hufvudtitel har utskottet vid behandling af frågan om anställande af *fasta biträden* å nedre justitierevisionens stat uttalat sig om de af Kungl. Maj:t föreslagna lönetyperna för dylika befattningshafvare samt om herr Lindhagens i ämnet väckta motion. Utskottet har därvid med afstyrkande af nyssnämnda motion tillstyrkt de af Kungl. Maj:t föreslagna aflöningsförmånerna och, med vissa förändringar, de aflöningsvillkor, som af Kungl. Maj:t framlagts. Hvad utskottet sålunda tillstyrkt har Riksdagen numera godkänt.

Under åberopande af utskottets nyssnämnda uttalande i frågan under andra hufvudtiteln, i den mån det af Riksdagen lämnats utan erinran, får utskottet, som icke har något att invända emot att å marinförvaltningens stat uppföras 4 skrifbiträden med aflöning efter den normala typen, tillstyrka hvad Kungl. Maj:t i ämnet föreslagit med det förbehåll att aflöningsvillkoren bringas i öfverensstämmelse med hvad Riksdagen beslutat i fråga om fasta biträden å nedre justitierevisionens stat. Herr Lindhagens motion får utskottet sålunda afstyrka äfven i hvad den rör marinförvaltningen.

Under olika hufvudtitlar har Kungl. Maj:t gjort likartade framställningar om *semester åt vaktmästare* vid centrala verk och myndigheter; och har Riksdagen, på utskottets tillstyrkan, bifallit hvad Kungl. Maj:t i frågan hemställt såvidt rör bland annat vaktmästare vid högsta domstolen m. fl. under justitiedepartementet lydande verk. Under åberopande af hvad utskottet i punkt 1:o) af sitt utlåtande angående utgifterna under riksstatens andra hufvudtitel i ämnet anfört, får utskottet därför jämväl tillstyrka hvad Kungl. Maj:t nu föreslagit beträffande semester åt vaktmästare vid marinförvaltningen.

På grund häraf får utskottet hemställa,

att Riksdagen, med afslag å herr Lindhagens motion nr 220 i hvad den afser löneförmåner för fasta biträden hos marinförvaltningen samt allmänna villkor och bestämmelser för dessa aflöningsförmåners åtnjutande, må

a) med godkännande af stat för marinförvaltningen af den lydelse, bilagan nr 1 vid statsrådsprotokollet öfver sjöförsvarsärenden den 13 januari 1912 utvisar, i riksstaten för år 1913 uppföra anslaget till marinförvaltningen med samma belopp som i staten för år 1912 eller med 133,000 kronor;

b) förklara,

att beträffande biträden, som anställas i marinförvaltningen å ordinarie stat, skola lända till efterrättelse de i fråga om fasta biträden hos nedre justitierevisionen af Riksdagen beslutade allmänna villkor och bestämmelser för åtnjutande af deras aflöningsförmåner, med föreskrift tillika att biträde, som vid de nya befattningarnas uppförande å ordinarie stat är anställdt hos marinförvaltningen och antages till biträde å denna stat, skall äga att för åtnjutande af löneförhöjning genom ålderstillägg räkna sig till godo den tid, biträdet därförinnan innehaft stadig anställning hos ämbetsverket;

c) besluta,

att en hvar vaktmästare hos marinförvaltningen må årligen, i den mån sådant kan ske utan hinder för göromålens behöriga gång, åtnjuta semester under 15 dagar; samt

att vid sjukdomsförfall för förste vaktmästaren, eller när det erfordras för beredande åt honom af semester, annan vaktmästare skall vara skyldig att, om han förordnas att uppehålla förste vaktmästarens befattning, bistrida densamma, dock ej längre än sammanlagdt tre månader under ett och samma kalenderår, med rätt att därunder, i stället för egna tjänstgöringspenningar, åtnjuta vid sjukdomsförfall för förste vaktmästaren de med dennes befattning förenade tjänstgöringspenningar och under hans semester ett mot samma tjänstgöringspenningar svarande belopp.

Flottan.

Aflöning för flottans kårer och stater.

Aflöning för flottans kårer och stater.

[2.]

2:o) Kungl. Maj:t har i punkt 2 af femte hufvudtiteln föreslagit Riksdagen *dels* att godkänna stat för flottans sjömanskår af den lydelse, bilagan nr 2 vid statsrådsprotokollet öfver sjöförsvarsärenden den 13 januari 1912 utvisar; *dels ock* med godkännande af förordade minskningen i anvisningen för reserv- och indragningsstaterna samt båtsmanskompanierna, att i riksstaten för år 1913 höja anslaget till aflöning för flottans kårer och stater, nu 5,832,619 kronor, med 10,976 kronor till 5,843,595 kronor.

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 11—15 af statsrådsprotokollet.

Enligt departementschefens beräkningar, skulle medelsbehofvet under anslagstiteln aflöning för flottans kårer och stater år 1913 blifva följande:

	För 1912 af Riksdagen anvisadt.		För 1913 beräknadt behof.		Ökning.		Minskning.	
Officerskåren	713,400	—	713,400	—				
Reservofficerare under repetitionsöfning, förslagsvis	10,500	—	10,500	—				
Reservofficersaspiranter	26,700	—	26,700	—				
Underofficerskåren	826,260	—	826,260	—				
Sjömanskåren	2,297,347	—	2,310,679	—	13,332	—		
Skeppsgossekåren	34,767	50	34,767	50				
Mariningenjörkåren	231,295	—	231,295	—				
Marinintendenturkåren	299,869	50	299,869	50				
Reservmarinintendentsaspiranter	4,005	—	4,005	—				
Ecklesiastikstaten	8,900	—	8,900	—				
Marinläkarkåren	144,385	—	144,385	—				
Poliskåren	75,700	—	75,700	—				
Inkvarteringsbidrag för officerare och underofficerare, förslagsvis	278,260	—	278,260	—				
Reserv- och indragningsstater samt båtsmanskompanierna, förslagsvis	15,376	32	13,020	32	—	—	2,356	—
Dagaflöning till officerare och underofficerare, förslagsvis	865,853	—	865,853	—				
I riksstaten afrundadt med	—	68	—	68				
Summa	5,832,619	—	5,843,595	—	13,332	—	2,356	—

Utskottets yttrande.

Beträffande *flottans officerskår* har departementschefen omnämnt, att af myndigheterna väckts förslag om ökning af denna kår, men att departementschefen af anfördt skäl ansåge sig för närvarande icke böra underställa detta förslag Kungl. Maj:ts pröfning.

I fråga om *sjömanskåren* har Kungl. Maj:t föreslagit, att lönernas antal i 2:a lönegraden skulle ökas med 71 och motsvarande minskning ske i antalet löner i 3:e och 4:e lönegraderna. Härigenom skulle större möjlighet vinnas att få i tjänsten behålla personal med högre utbildning. Emot detta förslag, som skulle öka statens för sjömanskåren slutsumma med 13,332 kronor, har utskottet intet att erinra.

I öfrigt har beträffande anslaget till aflöning för flottans kårer och stater icke föreslagits annan förändring än att anslagsposten för *reserv- och indragningsstaterna samt båtsmanskompanierna* skulle minskas med 2,356 kronor, hvilket utskottet tillstyrker.

Skillnaden mellan den ifrågasatta anslagsökningen om 13,332 kronor och den förordade minskningen om 2,356 kronor utgör 10,976 kronor, hvarmed Kungl. Maj:t afsett, att ifrågavarande anslag skulle ökas.

På grund af hvad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att Riksdagen må

a) godkänna stat för flottans sjömanskår af den lydelse, bilagan nr 2 vid statsrådsprotokollet öfver sjöförsvarsärenden den 13 januari 1912 utvisar;

b) med godkännande af förordade minskningen i anvisningen för reserv- och indragningsstaterna samt båtsmanskompanierna, i riksstaten för år 1913 höja anslaget till aflöning för flottans kårer och stater, nu 5,832,619 kronor, med 10,976 kronor till 5,843,595 kronor.

Beklädnad åt sjömans- och skeppsgossekårerna.

Beklädnad åt sjömans- och skeppsgossekårerna.

[3.]

3:o) Med tillstyrkande af hvad Kungl. Maj:t i punkt 3 af femte hufvudtiteln föreslagit och under hänvisning till hvad departementschefen å sid. 15—18 af åberopade statsrådsprotokollet anfört, hemställer utskottet,

att Riksdagen må, jämte förklarande att Riksdagen icke har något att erinra mot bestämmande af de årliga beklädnadspenningarna för skeppsgosse till 90 kronor, i riksstaten för år 1913 uppföra reservationsanslaget till beklädnad åt sjömans- och skeppsgossekårerna med samma belopp som i 1912 års stat, eller 487,800 kronor.

Naturaunderhåll åt personal vid flottan.

Naturaunderhåll åt personal vid flottan. [4.]

4:o) I punkt 4 af denna hufvudtitel har Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen att i riksstaten för år 1913 höja förslagsanslaget till naturaunderhåll åt personal vid flottan, nu 1,703,030 kronor, med 82,570 kronor till 1,785,600 kronor.

Utskottets yttrande.

Departementschefens utredning i frågan förekommer å sid. 19—24 af statsrådsprotokollet.

Utskottet har i sitt utlåtande nr 22 angående sex särskilda ordinarie anslag under fjärde hufvudtiteln framhållit, att den af Riksdagen beslutade nedsättningen af öfningstiden för de icke vapenföra värnpliktiga till 182 dagar kommer att föranleda minskning i utgifterna från sådana anslag, som äro beräknade med hänsyn till antalet tjänstgöringsdagar för de värnpliktiga. Enligt af chefen för landtförsvarsdepartementet till Riksdagens ledamöter öfverlämnade beräkningar, som i hvad de röra femte hufvudtiteln bifogas detta utlåtande, skulle besparingar till nedan angifna belopp uppstå å följande anslag nämligen:

Anslaget till naturaunderhåll åt personal vid flottan	kr.	34,456: —
» » sjöbeväringens vapenöfningar samt beklädnad och ersättning därför	»	55,049: 12
» » naturaunderhåll åt personal vid kustartilleriet	»	22,174: 56
» » kustartilleribeväringens vapenöfningar samt beklädnad och ersättning därför	»	24,915: 60
Summa kronor		136,595: 28

Därjämte skulle å förslagsanslaget till sjukvård för marinen en jämförelsevis obetydlig besparing uppstå.

Då utskottet anser det lämpligt, att de i ofvanstående tablå upptagna anslagen nedsättas med de för dem angifna beloppen, får utskottet nu i fråga om anslaget till naturaunderhåll åt personal vid flottan tillstyrka en minskning med 34,456 kronor. Då Kungl. Maj:t föreslagit en ökning af anslaget med 82,570 kronor, bör sålunda anslagsökningen inskränka sig till skillnaden mellan dessa båda belopp, eller 48,114 kronor.

På grund af det sålunda anförda hemställer utskottet,

att Riksdagen må i riksstaten för år 1913 höja förslagsanslaget till naturaunderhåll åt personal vid flottan, nu 1,703,030 kronor, med 48,114 kronor till 1,751,144 kronor.

Ersättning för rustning och rotering.

Ersättning för rustning och rotering.

[5.]

5:o) Med tillstyrkande af hvad Kungl. Maj:t i punkt 5 af femte hufvudtiteln föreslagit, hemställer utskottet,

att Riksdagen må i riksstaten för år 1913 uppföra förslagsanslaget till ersättning för rustning och rotering med samma belopp som i staten för år 1912, eller med 8,000 kronor.

Flottans nybyggnad och underhåll.

Flottans nybyggnad och underhåll.

[6.]

6:o) Kungl. Maj:t har i punkt 6 af femte hufvudtiteln föreslagit Riksdagen att i riksstaten för år 1913 till reservationsanslaget till flottans nybyggnad och underhåll öfverföra dels från reservationsanslaget till flottans öfningar 155,000 kronor och dels från förslagsanslaget till sjöbeväringens vapenöfningar samt beklädnad och ersättning därför 91,000 kronor, eller tillhopa 246,000 kronor, samt följaktligen uppföra anslaget till flottans nybyggnad och underhåll, nu 2,416,000 kronor, med ett till 2,662,000 kronor förhöjdt belopp.

Utredningen i ärendet förekommer å sid. 25—32 af statsrådsprotokollet.

Utskottets yttrande.

Enligt hvad departementschefen i ärendet anfört hade de sakkunniga, som tillkallats för utredning rörande förenkling af redovisningsväsendet vid marinen, föreslagit, att samtliga kostnader för underhåll af flottans fartyg och båtar, således äfven ut- och afrustningskostnader, skulle, därest ej andra medel blifvit särskildt anvisade, bestridas af ifrågavarande anslag. Ut- och afrustningskostnaderna, hvilka under åren 1906—1909 utgått med i medeltal 246,160 kronor 92 öre för år, hade under dessa år, likaledes efter medeltalsberäkning belastat anslaget till flottans öfningar med 154,689 kronor 83 öre och anslaget till sjöbeväringens vapenöfningar m. m. med 91,064 kronor 35 öre. För att ut- och afrustningskostnaderna hädanefter skulle kunna utgå från anslaget till flottans nybyggnad och underhåll har nu Kungl. Maj:t föreslagit, att till detta anslag skulle från de båda öfningsanslagen öfverföras nyssnämnda belopp, jämnade till 155,000 kronor och 91,000 kronor.

De sakkunniga hafva visserligen, såsom departementschefen omnämnt, ansett, att anslaget till flottans nybyggnad och underhåll af nämnda anledning bör ökas med summan af 155,000 kronor och 91,000 kronor eller 246,000 kronor, men hafva, enligt hvad deras betänkande gifver vid handen, icke föreslagit motsvarande minskning af anslagen till flottans öfningar och till sjöbeväringens vapenöfningar m. m. Dessa anslag hade nämligen fått vidkännas ut- och afrustningskostnader till högre belopp, än som rätteligen bort utgå från desamma. Å anslaget till flottans öfningar hafva de sakkunniga föreslagit en nedsättning af 100,000 kronor. Däremot borde enligt deras mening anslaget till sjöbeväringens vapenöfningar, såsom redan förut otillräckligt, alls icke minskas.

Ehuru Kungl. Maj:ts förslag i fråga om beredande af medel för ut- och afrustningskostnadernas bestridande icke fullt öfverensstämmer med de sakkunnigas förslag, har utskottet likväl icke ansett sig böra framställa någon erinran mot detsamma.

Riksdagen har under de sista åren framhållit vikten af att sådan äldre fartygsmateriel, som blifvit ersatt af modernare och icke anses hafva något verkligt stridsvärde och ej heller erfordras för särskildt ändamål, icke må påkostas ett dyrbart underhåll, utan i större utsträckning än hittills skett utmönstras.

Enligt hvad af departementschefens utredning framgår, hafva i anledning af dessa uttalanden vissa fartyg blifvit försålda; utskottet

ifrågasätter likväl, om sådan utrangering icke skulle kunna företagas i något större utsträckning, exempelvis i fråga om äldre torpedbåtar och möjligen äfven beträffande en eller annan kanonbåt.

Utskottet hemställer,

att Riksdagen må i riksstaten för år 1913 till reservationsanslaget till flottans nybyggnad och underhåll öfverföra dels från reservationsanslaget till flottans öfningar 155,000 kronor och dels från förslagsanslaget till sjöbeväringens vapenöfningar samt beklädnad och ersättning därför 91,000 kronor, eller tillhopa 246,000 kronor, samt följaktligen uppföra anslaget till flottans nybyggnad och underhåll, nu 2,416,000 kronor, med ett till 2,662,000 kronor förhöjdt belopp.

Flottans öfningar.

Flottans öfningar. [7].

7:o) Kungl. Maj:t har i punkt 7 af denna hufvudtitel föreslagit Riksdagen att, vid bifall till framställningen under punkt 6 om öfverflyttning af 155,000 kronor från det nu i riksstaten med 1,800,000 kronor uppförda reservationsanslaget till flottans öfningar till anslaget till flottans nybyggnad och underhåll, i riksstaten för år 1913 uppföra anslaget till flottans öfningar med ett till 1,645,000 kronor nedsatt belopp.

Departementschefens anförande till statsrådsprotokollet i fråga om detta anslag återfinnes å sid. 33 och 34 af protokollet.

Utskottets yttrande.

Emot den af Kungl. Maj:t föreslagna öfverflyttningen af 155,000 kronor från detta anslag till anslaget till flottans nybyggnad och underhåll har utskottet, enligt hvad ofvan i punkt 6:o) uttalats, icke ansett sig böra framställa någon erinran. Efter frånräknande af nyssnämnda belopp komme det nu ifrågavarande anslaget att uppgå till 1,645,000 kronor.

Chefen för marinstaben har med stöd af den utredning, som på grund af kungl. bref den 9 juni 1911 pågår inom marinstaben, anfört, att för ett rationellt bedrifvande af flottans öfningar syntes kräfvas en

höjning af ifrågavarande anslag, icke understigande 300,000 kronor, och marinförvaltningen har på grund häraf och under åberopande af egna tidigare uttalanden af samma innebörd hemställt, att en förhöjning af detta anslag med 300,000 kronor måtte begäras hos Riksdagen.

Kungl. Maj:t har emellertid af anförda skäl icke nu äskat den ifrågasatta anslagsförhöjningen. Utskottet, som anser det vara af stor vikt, att tillräckliga medel afses för flottans öfningar, på det att personalens utbildning och flottans krigsberedskap må kunna som sig bör vidmakthållas, vill i detta sammanhang uttala, att, liksom den hittills gällande öfningsplanen i sina hufvuddrag framlades för 1901 års Riksdag, hufvuddragen af den i statsverkspropositionen antydda reviderade planen bör, innan planen vinner tillämpning, föreläggas Riksdagen i samband med beräkning öfver de kostnader, som af densamma komma att föranledas.

Under uttalande häraf får utskottet hemställa,

att Riksdagen må, vid bifall till utskottets framställning under punkt 6 här ofvan om öfverflyttning af 155,000 kronor från det nu i riksstaten med 1,800,000 kronor uppförda reservationsanslaget till flottans öfningar till anslaget till flottans nybyggnad och underhåll, i riksstaten för år 1913 uppföra anslaget till flottans öfningar med ett till 1,645,000 kronor nedsatt belopp.

Sjöbeväringens vapenöfningar samt beklädnad och ersättning därför.

Sjöbeväringens vapenöfningar samt beklädnad och ersättning därför. [8.]

8:o) I punkt 8 af femte hufvudtiteln har Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen att, vid bifall till framställningen under punkt 6 af samma hufvudtitel om öfverflyttning af 91,000 kronor från det nu i riksstaten med 1,616,500 kronor uppförda förslagsanslaget till sjöbeväringens vapenöfningar samt beklädnad och ersättning därför till anslaget till flottans nybyggnad och underhåll, i riksstaten för år 1913 höja det därefter återstående anslaget till sjöbeväringens vapenöfningar samt beklädnad och ersättning därför, 1,525,500 kronor, med 21,500 kronor till 1,547,000 kronor.

Utredningen i ärendet förekommer å sid. 34—38 af statsrådsprotokollet.

I en inom Andra kammaren väckt motion (nr 1) har herr *E. Räf m. fl.* hemställt, att Riksdagen måtte besluta, att dagaflöningen till de värnpliktige under deras vapenöfning bestämmes till 50 öre pr dag samt att denna aflöning skall utgå äfven innevarande år.

Uti en likaledes inom Andra kammaren väckt motion (nr 68) har herr *G. Kronlund m. fl.* hemställt, att Riksdagen ville besluta, att aflöningen till de värnpliktige äfven under deras rekrytutbildning måtte bestämmas till 50 öre om dagen, och att Riksdagen måtte anslå därtill erforderligt belopp.

Vidare hafva till utskottet remitterats tvenne likalydande motioner, väckta, den ena (nr 21) inom Första kammaren af herrar *G. Rosén* och *W. Skarstedt*, den andra (nr 114) inom Andra kammaren af herr *W. Bäckström*, däri hemställts, att Riksdagen måtte besluta, att de värnpliktiges dagaflöning skall från och med år 1913 utgå med 50 öre, samt anvisa härför erforderligt belopp.

I en inom Första kammaren väckt motion (nr 23) har herr *H. Ericson* hemställt, att Riksdagen, vid bifall till Kungl. Maj:ts framställning under 5 hufvudtiteln punkt 6 om öfverflyttning af 91,000 kronor från det nu i riksstaten med 1,616,500 kronor uppförda förslagsanslaget till sjöbeväringens vapenöfningar samt beklädnad och ersättning därför till anslaget till flottans nybyggnad och underhåll, måtte i riksstaten för år 1913 höja det därefter återstående anslaget till sjöbeväringens vapenöfningar samt beklädnad och ersättning därför, 1,525,500 kronor, med, utöfver i Kungl. Maj:ts proposition föreslagna 21,500 kronor, ett ytterligare belopp af 199,300 kronor till 1,746,300 kronor.

Beträffande de af motionärerna åberopade skälen får utskottet hänvisa till själfva motionerna.

Utskottets yttrande.

Utskottet har ofvan i punkt 6:o) förklarat sig icke hafva anledning att framställa någon erinran mot den af Kungl. Maj:t föreslagna öfverflyttningen af 91,000 kronor från det nu ifrågavarande anslaget till anslaget till flottans nybyggnad och underhåll.

I punkt 4:o) af detta utlåtande har utskottet med anledning af Riksdagens beslut om nedsättning af öfningstiden för de icke vapenföra värnpliktiga till 182 dagar uttalat sig för nedsättning af vissa anslag under denna hufvudtitel, däribland det nu förevarande, hvilket af nämnda anledning borde minskas med 55,049 kronor 12 öre.

I den af Kungl. Maj:t föreslagna anslagssumman, 1,547,000 kronor, ingår, enligt hvad departementschefens yttrande till statsrådsprotokollet gifver vid handen, en ny utgiftspost om 9,000 kronor till understöd åt vissa värnpliktigas familjer. Dock var frågan om sådant understöds beviljande vid anslagsbehofvens anmälande ännu icke i det skick, att den kunde föredragas för Kungl. Maj:t. Sedermera har Kungl. Maj:t i en den 1 innevarande månad till Riksdagen aflåten proposition nr 131 framlagt förslag om understöd i vissa fall åt värnpliktigs hustru och barn. Ehuru denna fråga ännu icke blifvit af Riksdagen pröfvad, anser utskottet att bestämmande af ifrågavarande anslags belopp och afgörande af ofvannämnda i samband därmed stående fråga icke längre böra undanskjutas, och torde därföre i anslaget böra inräknas berörda belopp å 9,000 kronor för mötande af de kraf, som komma att ställas på anslaget, därest Kungl. Maj:ts förenämnda förslag varder af Riksdagen bifallet.

Beträffande de ofvan omnämnda motioner, hvari yrkas höjning i till de värnpliktiga utgående dagaflöning, har utskottet, såvidt rörer anslag under fjärde hufvudtiteln, redan uttalat sig i sitt utlåtande nr 22, hvilket utlåtande af Riksdagen godkänts. Då de skäl, som därvid anförts för motionernas afstyrkande, äga tillämplighet äfven i fråga om sjöförsvaret, får utskottet afstyrka motionerna jämväl i hvad de röra det nu ifrågavarande anslaget.

I herr Ericsons motion omnämnes, att Kungl. Maj:t den 15 december 1911 bestämt, att öfningskostnaden för sjöbeväringen från och med den 1 januari 1912 tills vidare skall i första hand bestridas af anslaget till flottans öfningar, samt att ersättning för berörda kostnad skall beredas nämnda anslag genom omföring från anslaget till sjöbeväringens vapenöfningar efter beräkningsgrund af 1 krona 86 öre per beväringsman och öfningsdag.

Enär beräkningsgrunden för sistnämnda ersättning, enligt hvad chefen för marinstaben i afgifven utredning den 1 december 1911 anfört, vore för låg, komme enligt motionärens mening en afsevärd del af kostnaden för de värnpliktigas öfningar att drabba det för stammens utbildning och krigsberedskapen afsedda reservationsanslaget till flottans öfningar.

Det synes utskottet uppenbart, att hela kostnaden för sjöbeväringens öfningar bör falla på det härför afsedda förslagsanslaget. Det är därför af vikt, att nyssnämnda öfverföring sker i så nära öfverensstämmelse som möjligt med den verkliga öfningskostnaden. Visar det sig,

att, med ledning af den af Kungl. Maj:t angifna grunden för öfverföringens beräknande, anslaget till flottans öfningar icke blir till fullo godtgjordt för de verkliga kostnaderna för sjöbeväringens vapenöfningar, bör enligt utskottets mening beräkningsgrunden rättas till öfverensstämmelse med den verkliga kostnaden. Sker detta, torde därmed syftet med motionen vara vunnet.

Det är visserligen utskottets mening, att förslagsanslaget till sjöbeväringens vapenöfningar jämte beklädnad och ersättning därför bör i riksstaten upptagas till ett belopp, som så nära som möjligt motsvarar de verkliga utgifterna under nämnda anslag, men utskottet har icke ansett sig kunna afgöra, huruvida den af motionären angifna öfningskostnaden per värnpliktig och dag står närmare den verkliga än den i Kungl. Maj:ts proposition upptagna. Utskottet saknar därför stöd för att nu föreslå någon ändring i den af Kungl. Maj:t framlagda beräkningen af anslaget. Utskottet finner det dock angeläget, att Riksdagen snarast möjligt sättes i tillfälle att taga del af de verkliga kostnaderna för sjöbeväringens vapenöfningar.

Med hänsyn till det nu anförda torde herr Ericsons motion icke böra till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Kungl. Maj:t har föreslagit, att den del af anslaget, 1,525,500 kronor, som återstår efter den ofvannämnda öfverflyttningen af 91,000 kronor till annat anslag, skulle höjas med 21,500 kronor. Då utskottet ofvan förordat en minskning af anslaget med 55,049 kronor 12 öre, bör sålunda, enligt utskottets mening, anslagsminskningen i sin helhet, oafsedt öfverflyttningen, inskränkas till skillnaden mellan sistnämnda båda belopp, 33,549 kronor 12 öre eller med utelämnande af öretalet 33,549 kronor.

På grund af hvad sålunda anförts hemställer utskottet,

a) att herr Räfs m. fl. motion nr 1, herr Kronlunds m. fl. motion nr 68, samt herrar Roséns och Skarstedts motion nr 21 samt herr Bäckströms motion nr 114, i hvad motionerna innebära förslag om höjning i dagaflöningen för värnpliktige vid flottan, icke må af Riksdagen bifallas;

b) att herr Ericsons motion nr 23 icke må till någon Riksdagens åtgärd föranleda; samt

c) att Riksdagen må, vid bifall till utskottets fram-

ställning under punkt 6:o) här ofvan om öfverflyttning af 91,000 kronor från det nu i riksstaten med 1,616,500 kronor uppförda förslagsanslaget till sjöbeväringens vapenöfningar samt beklädnad och ersättning därför till anslaget till flottans nybyggnad och underhåll, i riksstaten för år 1913 minska det därefter återstående anslaget till sjöbeväringens vapenöfningar samt beklädnad och ersättning därför, 1,525,500 kronor, med 33,549 kronor till 1,491,951 kronor.

Undervisningsverken.

9:o) Kungl. Maj:t har i punkt 9 af femte hufvudtiteln föreslagit Riksdagen *dels* att, med godkännande af stat för sjökrigsskolan af den lydelse, bilagan nr 3 vid statsrådsprotokollet öfver sjöförsvarsärenden den 13 januari 1912 utvisar, i riksstaten för år 1913 minska reservationsanslaget till sjökrigsskolan, nu 40,350 kronor, med 2,846 kronor till 37,504 kronor; *dels ock* att, med godkännande af stat för skeppsgosseskolan af den lydelse, bilagan nr 4 vid samma protokoll utvisar, i riksstaten för år 1913 höja anslaget till skeppsgosseskolan, nu 29,170 kronor, med 350 kronor till 29,520 kronor. Undervisningsverken. [9.]

Utredningen i frågan återfinnes å sid. 38—43 af statsrådsprotokollet.

De ändringar i staten för sjökrigsskolan, som af Kungl. Maj:t föreslagits, äro betingade af denna skolas pågående omorganisation. Utskottets yttrande.

Den föreslagna staten företer följande olikheter mot staten för innevarande år, nämligen att löner för två af skolans fyra lektorer upptagits endast för ett halft år, att arfvoden för undervisning beräknats till en del enligt den nya organisationen samt att tre kadettofficerare tillkommit, däraf två för hela året och en (från kustartilleriet) för tre månader.

Beträffande skeppsgosseskolan föreslås, att ett belopp af 350 kronor skulle uppföras i staten för bestridande af undervisning åt i Stockholm förlagda skeppsgossar, som tillhöra skeppsgossekåren i Marstrand.

Utskottet, som icke har något att erinra mot dessa förslag, hemställer,

att Riksdagen må

a) med godkännande af stat för sjökrigsskolan af den lydelse, bilagan nr 3 vid statsrådsprotokollet öfver sjöförsvarsärenden den 13 januari 1912 utvisar, i riksstaten för år 1913 minska reservationsanslaget till sjökrigsskolan, nu 40,350 kronor, med 2,846 kronor till 37,504 kronor; samt

b) med godkännande af stat för skeppsgosseskolan af den lydelse, bilagan nr 4 vid samma protokoll utvisar, i riksstaten för år 1913 höja anslaget till skeppsgosseskolan, nu 29,170 kronor, med 350 kronor till 29,520 kronor.

Vid bifall härtill kommer anslaget till undervisningsverken att i sin helhet minskas från 105,845 kronor till 103,349 kronor.

Aflöning för kustartilleriets personal.

Aflöning för kustartilleriets personal.

[10.]

10:o) I punkt 10 af denna hufvudtitel har Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen att, med godkännande af stat för kustartilleriet af den lydelse, bilagan nr 5 vid statsrådsprotokollet öfver sjöförsvarsärenden den 13 januari 1912 utvisar, i riksstaten för år 1913 höja anslaget till aflöning för kustartilleriets personal, nu 1,400,469 kronor, med 2,345 kronor till 1,402,814 kronor.

Departementschefens yttrande i ärendet återfinnes å sid. 43 och 44 af statsrådsprotokollet.

I en inom Andra kammaren väckt motion (nr 12) har herr *U. Leander* hemställt, det Riksdagen ville besluta att tilldela maskinistunderofficerarne af såväl 1:sta som 2:dra graden vid kustartilleriet samma aflöning, som maskinistunderofficerarne af motsvarande grader i flottan åtnjuta under tjänstgöring i land, samt för sådant ändamål höja det af Kungl. Maj:t i årets statsverksproposition äskade anslaget till aflöning för kustartilleriets personal med 5,023 kronor 95 öre.

I fråga om de af motionären åberopade skälen för framställningen får utskottet hänvisa till motionen.

Hvad Kungl. Maj:t i fråga om detta anslag föreslagit har icke föranledt någon erinran från utskottets sida. Utskottets yttrande.

Beträffande motionärens i motionen angifna syftemål att sätta Riksdagen i tillfälle att själf tolka 1907 års Riksdags beslut i fråga om höjning af maskinistunderofficerarnas vid kustartilleriet aflöning, anser utskottet, att alltsedan år 1909 af Riksdagen godkända stater för kustartilleriet icke lämna tillfälle till tvifvelsmål om huru beslutet bör tillämpas.

Då dessutom motionären icke förebringat några vägande skäl för att i aflöningshänseende gifva maskinisterna en förmånligare ekonomisk ställning än öfriga underofficerare vid kustartilleriet af samma grad, har utskottet funnit sig icke kunna biträda motionärens förslag.

Utskottet hemställer sålunda,

a) att herr Leanders motion nr 12 icke må af Riksdagen bifallas;

b) att Riksdagen må, med godkännande af stat för kustartilleriet af den lydelse, bilagan nr 5 vid statsrådsprotokollet öfver sjöförsvarsärenden den 13 januari 1912 utvisar, i riksstaten för år 1913 höja anslaget till aflöning för kustartilleriets personal, nu 1,400,469 kronor, med 2,345 kronor till 1,402,814 kronor.

Naturaunderhåll åt personal vid kustartilleriet.

Naturaunderhåll åt personal vid kustartilleriet. [11.]

11:o) I punkt 11 af femte hufvudtiteln har Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen att i riksstaten för år 1913 dels uppföra nuvarande förslagsanslaget till naturaunderhåll åt kustartilleriets manskap under benämning: naturaunderhåll åt personal vid kustartilleriet, dels ock höja anslaget, nu 523,173 kronor, med 20,519 kronor till 543,692 kronor.

Departementschefens yttrande i fråga om detta anslag förekommer å sid. 44—46 af statsrådsprotokollet.

Utskottets yttrande.

Med anledning af Riksdagens beslut om nedsättning af öfningstiden för icke vapenföra värnpliktige har utskottet i punkt 4:o) af detta

utlåtande förordat en minskning af det nu ifrågavarande anslaget med 22,174 kronor 56 öre.

Då Kungl. Maj:t angifvit en höjning af anslaget med 20,519 kronor, bör anslaget sålunda minskas med skillnaden mellan nyssnämnda båda belopp, 1,655 kronor 56 öre eller, med utelämnande af öretalet, 1,655 kronor.

Utskottet hemställer sålunda,

att Riksdagen må i riksstaten för år 1913 dels uppföra nuvarande förslagsanslaget till naturaunderhåll åt kustartilleriets manskap under benämning: naturaunderhåll åt personal vid kustartilleriet, dels ock minska anslaget, nu 523,173 kronor, med 1,655 kronor till 521,518 kronor.

Underhåll af kustartilleriets byggnader och materiel.

Underhåll af kustartilleriets byggnader och materiel. [12.]

12:o) Kungl. Maj:t har i punkt 12 af denna hufvudtitel föreslagit Riksdagen att i riksstaten för år 1913 höja reservationsanslaget till underhåll af kustartilleriets byggnader och materiel, nu 471,500 kronor, med 35,200 kronor till 506,700 kronor.

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 47—49 af statsrådsprotokollet.

Med tillstyrkande af hvad Kungl. Maj:t sålunda föreslagit hemställer utskottet,

att Riksdagen må i riksstaten för år 1913 höja reservationsanslaget till underhåll af kustartilleriets byggnader och materiel, nu 471,500 kronor, med 35,200 kronor till 506,700 kronor.

Kustartilleribeväringens vapenöfningar samt beklädnad och ersättning därför.

Kustartilleribeväringens vapenöfningar samt beklädnad och ersättning därför. [13.]

13:o) I punkt 13 af femte hufvudtiteln har Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen att i riksstaten för år 1913 höja förslagsanslaget till kustartilleribeväringens vapenöfningar samt beklädnad och ersättning därför, nu 435,000 kronor, med 31,070 kronor till 466,070 kronor.

Departementschefens yttrande i fråga om detta anslag förekommer å sid. 49 och 50 af statsrådsprotokollet.

Utskottets yttrande.

I punkt 4:o) här ofvan har utskottet förordat en minskning af detta anslag med 24,915 kronor 60 öre.

I det belopp, 466,070 kronor, hvartill enligt Kungl. Maj:ts förslag detta anslag borde bestämmas, ingår en ny utgiftspost om 8,000 kronor till understöd åt vissa värnpliktigas familjer. Ehuru frågan om dylikt understöds beviljande ännu ej blifvit af Riksdagen pröfvad, anser utskottet, i likhet med hvad utskottet ofvan i punkt 8:o) anfört i fråga om motsvarande utgiftspost under anslaget till sjöbeväringens vapenöfningar samt beklädnad och ersättning därför, att ifrågavarande belopp, 8,000 kronor, bör vid anslagets bestämmande inräknas.

Då Kungl. Maj:t föreslagit en ökning af anslaget med 31,070 kronor, bör enligt utskottets mening anslagsökningen begränsas till skillnaden mellan dessa båda belopp, 6,154 kronor 40 öre eller, efter utelämnande af öretalet, 6,154 kronor.

De i punkt 8:o) här ofvan omnämnda motionerna, hvilka åsyfta förhöjning af dagaflöning till värnpliktiga, nämligen herr E. Räfs m. fl. i Andra kammaren (nr 1), herr G. Kronlunds m. fl. i Andra kammaren (nr 68), herrar G. Roséns och W. Skarstedts i Första kammaren (nr 21) och herr W. Bäckströms i Andra kammaren (nr 114), har utskottet i nyssnämnda punkt afstyrkt, såvidt de röra anslaget till sjöbeväringens vapenöfningar samt beklädnad och ersättning därför; och får utskottet jämväl afstyrka desamma beträffande det nu ifrågavarande anslaget.

Utskottet hemställer sålunda,

> att Riksdagen, med afslag å herr E. Räfs m. fl. motion nr 1, herr Kronlunds m. fl. motion nr 68, herrar G. Roséns och W. Skarstedts motion nr 21 och herr Bäckströms motion nr 114 i hvad de afse höjning i aflöning för värnpliktiga vid kustartilleriet, må i riksstaten för år 1913 höja förslagsanslaget till kustartilleribeväringens vapenöfningar samt beklädnad och ersättning därför, nu 435,000 kronor, med 6,154 kronor till 441,154 kronor.

Ersättning åt officerare, ingenjörer och intendenter under anställning eller kommendering utrikes.

Ersättning åt officerare, ingenjörer och intendenter under anställning eller kommendering utrikes.

[14.]

14:o) Med tillstyrkande af hvad Kungl. Maj:t i punkt 14 af denna hufvudtitel föreslagit och under hänvisning till sid. 51 och 52 af statsrådsprotokollet hemställer utskottet,

att Riksdagen må i riksstaten för år 1913 dels uppföra nuvarande anslaget till ersättning åt officerare och ingenjörer under anställning eller kommendering utrikes såsom reservationsanslag och under benämning: ersättning åt officerare, ingenjörer och intendenter under anställning eller kommendering utrikes, dels ock höja anslaget, nu 13,000 kronor, med 2,000 kronor till 15,000 kronor.

Sjukvård för marinen.

Sjukvård för marinen.

[15.]

15:o) I punkt 15 af denna hufvudtitel har Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen att i riksstaten för år 1913 höja förslagsanslaget till sjukvård för marinen, nu 112,960 kronor, med 3,000 kronor till 115,960 kronor.

Departementschefens yttrande i ämnet förekommer å sid. 53 och 54 af statsrådsprotokollet.

Med ifrågavarande anslagsökning afses beredande af ersättning åt tandläkare och anskaffande af nödiga förbrukningsartiklar för tandvård. För hvartdera kustartilleriregementet har kostnaden härför beräknats till 1,500 kronor eller tillhopa 3,000 kronor årligen.

Utskottet hemställer,

att Riksdagen må i riksstaten för år 1913 höja förslagsanslaget till sjukvård för marinen, nu 112,960 kronor, med 3,000 kronor till 115,960 kronor.

Uppvärmning, belysning, renhållning samt tvätt- och badinrättningar.

16:o) I punkt 16 af femte hufvudtiteln har Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen att i riksstaten för år 1913 höja förslagsanslaget till uppvärmning, belysning, renhållning samt tvätt- och badinrättningar, nu 300,000 kronor, med 15,000 kronor till 315,000 kronor. Uppvärmning, belysning, renhållning samt tvätt- och badinrättningar. [16.]

Departementschefens yttrande i frågan förekommer å sid. 55 af statsrådsprotokollet.

Enligt hvad chefen för finansdepartementet å sid. 249 af statsrådsprotokollet öfver finansärenden den 13 januari 1912, sjunde hufvudtiteln, anfört, uppgingo utgifterna från detta anslag år 1910 till 314,600 kronor.

Med tillstyrkande af den begärda anslagsökningen får utskottet hemställa,

att Riksdagen må i riksstaten för år 1913 höja förslagsanslaget till uppvärmning, belysning, renhållning samt tvätt- och badinrättningar, nu 300,000 kronor, med 15,000 kronor till 315,000 kronor.

Skrifmaterialier och expenser m. m.

17:o) Uti punkt 17 af denna hufvudtitel har Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen att till skrifmaterialier och expenser m. m., hvartill i 1912 års riksstat under femte hufvudtiteln upptagits 113,882 kronor, å ordinarie stat uppföra ett förslagsanslag å 100,000 kronor, eller således 13,882 kronor mindre än det nuvarande anslaget. Skrifmaterialier och expenser m. m. [17.]

Till stöd för framställningen har departementschefen utom eget yttrande, som återfinnes å sid. 55 i statsrådsprotokollet, åberopat jämväl ett af chefen för finansdepartementet till statsrådsprotokollet öfver finansärenden för den 13 januari 1912 afgifvet yttrande i ärendet. Utskottets yttrande.

Utskottet hemställer,

att Riksdagen må till skrifmaterialier och expenser m. m., hvartill i 1912 års riksstat under femte hufvudtiteln upptagits 113,882 kronor, å ordinarie stat

uppföra ett förslagsanslag å 100,000 kronor, eller således 13,882 kronor mindre än det nuvarande anslaget.

Tryckningskostnader.

Tryckningskostnader. [18.]

18:o) Kungl. Maj:t har under punkt 18 af denna hufvudtitel föreslagit Riksdagen att i riksstaten för år 1913 å ordinarie stat under femte hufvudtiteln uppföra ett förslagsanslag till tryckningskostnader å 25,051 kronor.

Under hänvisning till innevarande Riksdags beslut angående uppförande under vissa hufvudtitlar af särskilda förslagsanslag för nu ifrågavarande ändamål och då utskottet icke funnit något att erinra mot det nu föreslagna anslagets storlek, får utskottet hemställa,

att Riksdagen må i riksstaten för år 1913 å ordinarie stat under femte hufvudtiteln uppföra ett förslagsanslag till tryckningskostnader å 25,051 kronor; dock att i anslaget må göras den jämkning, som erfordras för jämnande af hufvudtitelns slutsumma.

Sjökarteverket.

jökarteverket. [19.]

19:o) Under punkt 19 af denna hufvudtitel har Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen, att, i afvaktan på den proposition angående beviljande af anslag för sjökarteverket och påskyndande af sjömätningarna vid rikets kuster, Kungl. Maj:t må komma att till Riksdagen aflåta, i det för sjökarteverket uppförda ordinarie anslaget, nu 65,000 kronor, måtte beräknas en förhöjning af 21,800 kronor, och detta anslag i dess helhet sålunda beräknas till 86,800 kronor.

Öfver denna framställning kommer utskottet att framdeles afgifva yttrande, hvilket utskottet skolat härmed för Riksdagen

anmäla.

Lots- och fyrinrättningen med lifräddningsanstalterna.

20:o) Med anledning af Kungl. Maj:ts under punkt 20 af denna hufvudtitel gjorda framställning och under hänvisning till hvad statsrådsprotokollet sid. 58 i ämnet innehåller, får utskottet hemställa, Lots- och fyrinrättningen med lifräddningsanstalterna. [20.]

att reservationsanslaget till lots- och fyrinrättningen med lifräddningsanstalterna må i riksstaten för år 1913 upptagas till enahanda belopp, hvartill inkomsten af titeln fyr- och båkmedel beräknats, eller 1,800,000 kronor, och följaktligen, med inberäkning af däruti ingående friheter och ersättningar 409 kronor, utföras med 1,800,409 kronor, eller 100,000 kronor mera än i riksstaten för innevarande år under förutsättning, att de å inkomsttiteln fyr- och båkmedel uppkommande öfverskott fortfarande må såsom hittills få med vederbörligt tillstånd användas för de med anslaget afsedda ändamål.

Öfriga ordinarie anslag.

21:o) Beträffande öfriga i nu gällande riksstat under femte hufvudtiteln upptagna ordinarie anslag har någon förändring icke ifrågasatts; och får utskottet hemställa, Öfriga ordinarie anslag.

att samtliga de ordinarie anslag under femte hufvudtiteln, hvilka icke här ofvan blifvit särskildt omförmälda, må i riksstaten för år 1913 upptagas till oförändrade belopp.

Extra ordinarie anslag.

Provisorisk löneregleringför sjöförsvarsdepartementets afdelning af Kungl. Maj:ts kansli samt kommandoexpedition.

Provisorisk löneregleringför departementets afdelning af Kungl. Maj:ts kansli samt kommandoexpedition.

[21.]

22:o) Med tillstyrkande af bifall till hvad Kungl. Maj:t under punkt 21 af femte hufvudtiteln föreslagit och under åberopande af hvad statsrådsprotokollet sid. 59 i denna fråga innehåller, får utskottet hemställa,

att Riksdagen må till provisorisk löneregleringför befattningshafvare i sjöförsvarsdepartementet, i enlighet med grunder och på villkor, som angifvas i statsrådsprotokollen öfver justitieärenden och sjöförsvarsärenden för den 13 januari 1912, på extra stat för år 1913 bevilja ett förslagsanslag af 4,115 kronor, däraf högst 75 kronor må användas till höjning af vikariatsersättning under semester.

Flottan och kustartilleriet.

Nyanskaffning af krigsfartygsmateriel.

Nyanskaffning af krigsfartygsmateriel.

[22.]

23:o) Kungl. Maj:t har i punkt 22 af femte hufvudtiteln föreslagit Riksdagen att till nyanskaffning af krigsfartygsmateriel bevilja på extra stat för år 1913 ett anslag af 3,500,000 kronor, däraf 2,500,000 kronor torde afsättas för att användas, på sätt framdeles må närmare bestämmas.

Beträffande den af departementschefen i frågan lämnade utredningen får utskottet hänvisa till sid. 60—65 af statsrådsprotokollet.

I två lika lydande motioner, den ena (nr 26) väckt inom Första kammaren af herrar *H. Ericson* och grefve *C. Hamilton* och den andra (nr 70) väckt inom Andra kammaren af herr *A. Lindman* har hemställts, att Riksdagen — med afslag på Kungl. Maj:ts proposition angående nyanskaffning af krigsfartygsmateriel — må bevilja på extra stat för år 1913 till nyanskaffning af krigsfartygsmateriel ett anslag af 4,880,000 kronor, hvaraf 3,880,000 kronor för fortsättande af arbetena å den 1:a klass pansarbåt, till hvars påbörjande Riksdagen på extra stat för år 1912 anvisat medel.

Vidare har herr *A. Fornander* i en inom Andra kammaren väckt motion (nr 71) hemställt, att Riksdagen — med godkännande af marinförvaltningens förslag om beviljande af ett anslag af 1,300,000 kronor, hvaraf på extra stat för år 1913 anvisas hälften eller 650,000 kronor i och för nybyggande af en jagare af samma typ och samma bestyckning som de senast byggda, komplett med artilleri, två ammunitionsutredningar samt torpedutredning — ville besluta att till nyanskaffning af krigsfartygsmateriel bevilja på extra stat för år 1913 ett anslag 3,500,000 kronor, däraf 1,850,000 kronor borde afsättas för att användas på sätt framdeles må närmare bestämmas.

Därjämte har herr *S. Clason* i en inom Första kammaren väckt motion (nr 24) i anledning af innehållet i protokollet öfver sjöförsvarsärenden den 13 januari 1912 under förevarande punkt hemställt, att Riksdagen ville i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t ville sätta innevarande Riksdag i tillfälle att fatta beslut öfver den ifrågavarande, i statsrådsprotokollet öfver sjöförsvarsärenden den 13 januari 1912 omnämnda dispositionen af det af 1911 års Riksdag fastställda och på 1912 års riksstat uppförda anslaget å 4,630,000 kronor till nyanskaffning af krigsfartygsmateriel.

Ytterligare har herr *A. Dahl* i en inom Första kammaren väckt motion (nr 25) likaledes i anledning af innehållet under förevararande rubrik i statsrådsprotokollet öfver sjöförsvarsärenden den 13 januari innevarande år hemställt, att Riksdagen måtte för sin del besluta, att med vidare åtgärd i anledning af Riksdagens sistlidet år fattade beslut om beviljande på extra stat för år 1912 af ett anslag till nyanskaffning af krigsfartygsmateriel af 4,630,000 kronor må, hvad angår påbörjandet af en 1:a klass pansarbåt anstå, i afbidan på de resultat, som kunna framgå af den af Kungl. Maj:t föranstaltade utredning om försvarsväsendet.

I fråga om de skäl, motionärerna åberopat till stöd för sina framställningar, får utskottet hänvisa till själfva motionerna.

Utskottets yttrande.

Af det anslag, som Kungl. Maj:t begärt för nyanskaffning af krigsfartygsmateriel, är, såsom af departementschefens anförande till statsrådsprotokollet framgår, ett belopp af 1,000,000 kronor afsedt till byggande af två undervattensbåtar och återstående 2,500,000 kronor att reserveras för nyanskaffning af krigsfartygsmateriel.

Mot Kungl. Maj:ts i nu förevarande punkt gjorda hemställan har utskottet intet att erinra och får alltså tillstyrka att Kungl. Maj:ts äskande dels om afsättande af ett belopp om 2,500,000 kronor till nyanskaffning af krigsfartygsmateriel dels ock om anvisande af 1,000,000 kronor för nybyggnad af två 2:a klass undervattensbåtar må vinna Riksdagens bifall.

Kungl. Maj:ts den 1 december 1911 vidtagna åtgärd att bemyndiga vissa ledamöter af statsrådet att tillkalla särskilda beredningar till biträde vid utredning af frågor rörande försvarsväsendet har utskottet funnit särdeles välbetänkt.

Utskottet delar ock i allo departementschefens uttalade mening om den synnerliga angelägenheten af att icke under det pågående utredningsarbetet vare sig planlägga nya eller fullfölja beslutade men ännu icke i verket satta företag inom försvarsväsendet, hvilka kunde vara af beskaffenhet att föregripa denna utredning. Likaledes ansluter sig utskottet till departementschefens i detta sammanhang gjorda uttalande, att till företag af nyssnämnda art måste räknas införlifvande med vår flotta af en ny artillerifartygstyp, som i fråga om storlek och anskaffningskostnad vida öfverstiger de mått, med hvilka hittills räknats vid nyanskaffning af krigsfartygsmateriel, och hvars införlifvande tydligtvis måste betraktas såsom allenast en början till utveckling af flottans pansarbåtsmateriel efter samma måttstock. Med hänsyn till den afgörande betydelsen af dessa synpunkter har utskottet funnit fullgiltiga skäl föreligga för Kungl. Maj:ts beslut att, i afbidan på resultatet af den anbefallda försvarsutredningen, låta anstå med vidare åtgärder i anledning af 1911 års riksdagsbeslut om byggande af en 1:a klassens pansarbåt.

Sedan Kungl. Maj:ts ofvannämnda beslut fattats hafva, såsom allmänt är bekant, af enskilda igångsatts insamlingar för anskaffande af medel till omedelbart byggande af krigsfartyg. Utan att i något afseende vilja gå den pröfning i förväg, som Kungl. Maj:t kommer att ägna blifvande framställningar från insamlarna, vill utskottet som sin säkra förvissning uttala, att, i anslutning till departementschefens förut

anförda yttrande, vid pröfningen af dessa framställningar inga dispositioner träffas, som äro ägnade att i något afseende föregripa det pågående utredningsarbetet eller störande inverka på den planmässiga anordningen af försvaret i sin helhet.

Af hvad utskottet sålunda anfört följer, att utskottet finner sig böra afstyrka såväl det af herrar Hans Ericson och grefve Carl Hamilton i motion nr 26 i Första kammaren och herr A. Lindman i motion nr 70 i Andra kammaren framställda förslag som ock det förslag, som väckts af herr A. Fornander i motion nr 71 i Andra kammaren.

Beträffande de af herr Clason och herr Dahl väckta motionerna finner utskottet med sin härofvan intagna ståndpunkt till det beslut, som af Kungl. Maj:t fattats i afseende å byggandet af en 1:a klass pansarbåt af den s. k. F-typen, hvarken den af herr Clason ifrågasatta skrifvelsen till Kungl. Maj:t eller det af herr Dahl föreslagna uttalandet vara från Riksdagens sida af förhållandena påkalladt.

Utskottet får alltså hemställa,

A) att Riksdagen med afslag å herrar Hans Ericsons och grefve Carl Hamiltons motion nr 26, herr Lindmans motion nr 70, herr Fornanders motion nr 71 och med bifall till Kungl. Maj:ts hemställan må till nyanskaffning af krigsfartygsmateriel på extra stat för år 1913 bevilja 3,500,000 kronor, hvaraf 2,500,000 kronor afsättas för att användas på sätt framdeles närmare må bestämmas; Anbringande af askejektorer å vissa pansarbåtar. [23.]

B) att herr Clasons förevarande motion måtte af Riksdagen afslås; och

C) att herr Dahls förevarande motion ej heller må till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Anbringande af askejektorer å vissa pansarbåtar.

24:o) Uti punkt 23 af denna hufvudtitel har Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen att för anbringande af askejektorer å 1:a klass pansarbåtarna Äran, Wasa, Tapperheten och Dristigheten bevilja på extra stat för år 1913 ett anslag af 56,300 kronor.

Departementschefens framställning beträffande denna anslagsfråga förekommer å sid. 66—68 af statsrådsprotokollet.

Med tillstyrkande af hvad Kungl. Maj:t sålunda föreslagit, hemställer utskottet,

att Riksdagen må för *anbringande af askejektorer å 1:a klass pansarbåtarna Äran, Wasa, Tapperheten och Dristigheten* bevilja på extra stat för år 1913 ett anslag af 56,300 kronor.

Artilleri- och torpedmateriel för stridsfartygen m. m.

Artilleri- och torpedmateriel för stridsfartygen m. m.

[24.]

25:o) Kungl. Maj:t har under punkt 24 af femte hufvudtiteln föreslagit Riksdagen

dels att på extra stat för år 1913 bevilja till skjutförsök och inskjutning af kanoner 35,000 kronor och till försök med torped- och gnistmateriel 25,000 kronor;

dels att för anskaffning af öfningsmateriel för utbildning i skjutning bevilja ett anslag af 126,720 kronor och däraf på extra stat för år 1913 anvisa ett belopp af 63,360 kronor;

dels att af det utaf 1911 års Riksdag för anskaffning af och anställande af försök med en 28 cm. kanon med lavettage samt ammunition beviljade anslag å 300,000 kronor på extra stat för år 1913 anvisa ett belopp af 100,000 kronor;

dels att af det utaf 1909 års Riksdag för omladdning af 21 cm. och 15 cm. halfpansargranater med brisansämne beviljade anslag å 300,000 kronor anvisa på extra stat för år 1913 återstående, ännu icke anvisade beloppet 75,000 kronor;

dels att af det utaf 1910 års Riksdag beviljade anslag för anskaffning af torpeder och torpedmateriel å 481,200 kronor på extra stat för år 1913 anvisa ett belopp af 100,000 kronor;

dels ock att af det utaf 1911 års Riksdag för anskaffning af gnistsignalmateriel beviljade anslag å 375,000 kronor på extra stat för år 1913 anvisa ett belopp af 125,000 kronor.

Departementschefens yttrande i dessa frågor återfinnes å sid. 69—80 af statsrådsprotokollet.

Utskottets yttrande.

Till skjutförsök och inskjutning af kanoner samt till försök med torped- och gnistmateriel har Kungl. Maj:t äskat samma belopp, som för innevarande år äro för dessa ändamål anvisade, nämligen 35,000 kronor för det förra och 25,000 kronor för det senare.

Häremot har utskottet intet att invända.

Den öfningsmateriel för utbildning i skjutning, för hvilkens anskaffande Kungl. Maj:t begärt ett anslag af 126,720 kronor, hvaraf 63,360

kronor skulle anvisas på extra stat för år 1913, utgöres enligt den lämnade utredningen hufvudsakligen af tubkanoner, kanongevär, laddöfningsapparater, självmarkerande riktöfningsapparater samt måltaflor med rörlig riktpunkt. Utskottet, som erhållit närmare upplysningar angående betydelsen af ifrågavarande materiel, anser sig böra tillstyrka det för ändamålet begärda anslaget och den anvisning därå, som Kungl. Maj:t ansett erforderlig för år 1913.

Hvad Kungl. Maj:t i öfrigt under denna punkt föreslagit innebär fortsatta anvisningar å förut beviljade anslag; och har utskottet icke något att däremot erinra.

På grund af hvad sålunda anförts, får utskottet hemställa,

att Riksdagen må

a) på extra stat för år 1913 bevilja till *skjutförsök och inskjutning af kanoner* 35,000 kronor;

b) på extra stat för år 1913 bevilja för *försök med torped- och gnistmateriel* 25,000 kronor;

c) för *anskaffning af öfningsmateriel för utbildning i skjutning* bevilja ett anslag af 126,720 kronor och däraf på extra stat för år 1913 anvisa ett belopp af 63,360 kronor;

d) af det utaf 1911 års Riksdag för *anskaffning af och anställande af försök med en 28 cm. kanon med lavettage samt ammunition* beviljade anslag å 300,000 kronor på extra stat för år 1913 anvisa ett belopp af 100,000 kronor;

e) af det utaf 1909 års Riksdag för *omladdning af 21 cm. och 15 cm. halfpansargranater med brisansämne* beviljade anslag å 300,000 kronor anvisa på extra för år 1913 återstående, ännu icke anvisade beloppet 75,000 kronor;

f) af det utaf 1910 års Riksdag beviljade anslag för *anskaffning af torpeder och torpedmateriel* å 481,200 kronor på extra stat för år 1913 anvisa ett belopp af 100,000 kronor; samt

g) af det utaf 1911 års Riksdag för *anskaffning af gnistsignalmateriel* beviljade anslag å 375,000 kronor på extra stat för år 1913 anvisa ett belopp af 125,000 kronor.

Handminmateriel för flottan m. m.

Handminmateriel för flottan m. m.
[25.]

26:o) Uti punkt 25 af denna hufvudtitel har Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen *dels* att af det utaf 1911 års Riksdag för anskaffning af handminor med tillbehör för flottan beviljade anslag å 329,000 kronor anvisa på extra stat för år 1913 återstående, ännu icke anvisade beloppet 164,500 kronor; *dels ock* att på extra stat för år 1913 bevilja för anskaffning af båtmateriel för sjöpositioner ett anslag af 73,000 kronor, till uppförande af en minlastningsbrygga å Björnholmen ett anslag af 27,000 kronor och till försök med minmateriel ett anslag af 80,000 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att af sistnämnda anslag låta i mån af behof förskottsvis utanordna ett belopp af 60,000 kronor redan under innevarande år.

Departementschefens yttrande i dessa frågor återfinnes å sid. 81—85 af statsrådsprotokollet.

Utskottets yttrande.

Den för anskaffning af handminor med tillbehör begärda anvisningen å redan beviljadt anslag får utskottet tillstyrka.

Likaså tillstyrker utskottet det för anskaffning af båtmateriel för sjöpositioner begärda anslaget å 73,000 kronor, hvilket är afsedt till fullbordande af arbetet å den lysmaskinbåt, hvartill 1911 års Riksdag beviljat medel.

Emot det för uppförande af en minlastningsbrygga å Björnholmen begärda anslaget om 27,000 kronor har utskottet intet att erinra.

Det anslag om 80,000 kronor, som Kungl. Maj:t begärt för försök med minmateriel, får utskottet, som tagit del af de till frågan hörande hemliga handlingar, likaledes tillstyrka.

Utskottet hemställer sålunda,

att Riksdagen må

A) af det utaf 1911 års Riksdag för *anskaffning af handminor med tillbehör för flottan* beviljade anslag å 329,000 kronor anvisa på extra stat för år 1913 återstående, ännu icke anvisade beloppet 164,500 kronor;

B) på extra stat för år 1913 bevilja

a) för *anskaffning af båtmateriel för sjöpositioner* ett anslag af 73,000 kronor,

b) till *uppförande af en minlastningsbrygga å Björnholmen* ett anslag af 27,000 kronor och

c) till *försök med minmateriel* ett anslag af 80,000 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att af sistnämnda anslag låta i mån af behof förskottsvis utanordna ett belopp af 60,000 kronor redan under innevarande år.

Belysningsmateriel.

27:o) Med tillstyrkande af hvad Kungl. Maj:t under punkt 26 af denna hufvudtitel föreslagit, hemställer utskottet, Belysningsmateriel. [26.]

att Riksdagen må af det utaf 1911 års Riksdag för *anskaffning af belysningsmateriel med tillbehör* beviljade anslag å 59,000 kronor anvisa på extra stat för år 1913 återstående, ännu icke anvisade beloppet 29,500 kronor.

Brisansladdade projektiler till kustartilleriets grofva kastpjäser.

28:o) Med anledning af Kungl. Maj:ts under punkt 27 af denna hufvudtitel gjorda framställning hemställer utskottet, Brisansladdade projektiler till kustartilleriets grofva kastpjäser. [27.]

att Riksdagen må af det utaf 1911 års Riksdag beviljade anslag å 150,000 kronor för *anskaffning af brisansladdade projektiler till kustartilleriets grofva kastpjäser* anvisa på extra stat för år 1913 ett belopp af 50,000 kronor.

Anordningar för genomblåsning af vissa kustartilleriets kanoner.

29:o) Med tillstyrkande af bifall till Kungl. Maj:ts under punkt 28 af denna hufvudtitel framställda förslag, får utskottet hemställa, Anordningar för genomblåsning af vissa kustartilleriets kanoner. [28.]

att Riksdagen må af det utaf 1911 års Riksdag beviljade anslag å 52,000 kronor till *anordningar för genomblåsning af vissa kustartilleriets kanoner* anvisa på extra stat för år 1913 återstående, ännu icke anvisade beloppet 26,000 kronor.

Kikarsikten för en del kanoner å kustfästningarna.

Kikarsikten för en del kanoner å kustfästningarna. [29.]

30:o) Uti punkt 29 af denna hufvudtitel har Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen att till anskaffning af kikarsikten för fast uppställda kanoner å kustfästningarnas sjöfronter och andra viktigare punkter bevilja på extra stat för år 1913 ett anslag af 75,000 kronor.

Utskottet får med tillstyrkande af Kungl. Maj:ts förslag hemställa,

att Riksdagen må till *anskaffning af kikarsikten för fast uppställda kanoner å kustfästningarnas sjöfronter och andra viktigare punkter* bevilja på extra stat för år 1913 ett anslag af 75,000 kronor.

Afståndsmätare för kustfästningarna.

Afståndsmätare för kustfästningarna. [30.]

31:o) Kungl. Maj:t har under punkt 30 af denna hufvudtitel föreslagit Riksdagen att för anskaffning af moderna afståndsmätare för kustfästningarna bevilja ett anslag af 100,000 kronor och däraf på extra stat för år 1913 anvisa ett belopp af 50,000 kronor.

Beträffande den af departementschefen i ärendet lämnade utredningen får utskottet hänvisa till sid. 88—90 af statsrådsprotokollet.

Utskottet hemställer,

att Riksdagen må för *anskaffning af moderna afståndsmätare för kustfästningarna* bevilja ett anslag af 100,000 kronor och däraf på extra stat för år 1913 anvisa ett belopp af 50,000 kronor.

Påbyggnad af sjömanskårens kasern II i Karlskrona m. m.

Påbyggnad af sjömanskårens kasern II i Karlskrona m. m. [31.]

32:o) Kungl. Maj:t har under punkt 31 af denna hufvudtitel föreslagit Riksdagen *dels* att för påbyggnad af sjömanskårens kasern II i Karlskrona samt för anordnande af centraluppvärmning, elektrisk belysning och brandposter såväl i nämnda kasern som i sjömanskårens kasern I i Karlskrona bevilja ett anslag af 236,700 kronor och däraf på extra stat för år 1913 anvisa ett belopp af 118,350 kronor; *dels ock* att för anordnande af vatten- och afloppsledningar samt brandposter i

befälhafvande amiralens och stationsbefälhafvarens i Karlskrona ämbetshus bevilja på extra stat för år 1913 ett anslag af 2,730 kronor.

Departementschefens yttrande i denna fråga återfinnes å sid. 91—95 af statsrådsprotokollet.

Utskottets yttrande.

Af den i ärendet lämnade utredningen synes framgå, att den ifrågasatta påbyggnaden af sjömanskårens kasern II i Karlskrona och öfriga med förstnämnda anslag afsedda åtgärder äro af behofvet påkallade, och då kostnadsberäkningarne icke gifvit anledning till erinran från utskottets sida, får utskottet hemställa,

att Riksdagen må

a) för *påbyggnad af sjömanskårens kasern II i Karlskrona samt för anordnande af centraluppvärmning, elektrisk belysning och brandposter såväl i nämnda kasern som i sjömanskårens kasern I i Karlskrona* bevilja ett anslag af 236,700 kronor och däraf på extra stat för år 1913 anvisa ett belopp af 118,350 kronor samt

b) för *anordnande af vatten- och afloppsledningar samt brandposter i befälhafvande amiralens och stationsbefälhafvarens i Karlskrona ämbetshus* bevilja på extra stat för år 1913 ett anslag af 2,730 kronor.

Nya lokaler för Karlskrona stations underofficersskola.

Nya lokaler för Karlskrona stations underofficers skola.

[32.]

33:o) Under punkt 32 af denna hufvudtitel har Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen att i afvaktan på den proposition angående beredande af nya lokaler för Karlskrona stations underofficersskola, Kungl. Maj:t må komma att till Riksdagen aflåta, för nämnda ändamål bland de extra anslagen å femte hufvudtiteln för år 1913 beräkna ett belopp af 40,100 kronor.

Öfver denna framställning kommer utskottet att framdeles under riksdagen afgifva utlåtande, hvilket utskottet skolat härmed för Riksdagen

anmäla.

Reparation af logementsfartyget Vanadis.

Reparation af logementsfartyget Vanadis. [33.]

34:o) Med tillstyrkande af bifall till Kungl. Maj:ts under punkt 33 af denna hufvudtitel framställda förslag får utskottet, under hänvisning till hvad stadsrådsprotokollet sid. 97—100 i ämnet innehåller, hemställa,

att Riksdagen må, med godkännande af meddelad anvisning af medel för *reparation af logementsfartyget Vanadis*, för berörda ändamål på extra stat för år 1913 bevilja ett anslag af 24,000 kronor med rätt för Kungl. Maj:t att låta utanordna detta belopp redan under innevarande år.

Bostäder för underofficerare samt exercishus vid Oscar-Fredriksborg.

Bostäder för underofficerare samt exercishus vid Oscar-Fredriksborg. [34.]

35:o) Med anledning af Kungl. Maj:ts under punkt 34:o) af denna hufvudtitel gjorda framställning och under hänvisning till hvad statsrådsprotokollet å sid. 100—103 uti ämnet innehåller, får utskottet hemställa,

att Riksdagen må af det utaf 1911 års Riksdag för *uppförande vid Oscar-Fredriksborg af bostadshus för underofficerare samt af ett exercishus* beviljade anslag å 155,500 kronor anvisa på extra stat för år 1913 återstående, ännu icke anvisade beloppet 77,750 kronor.

Ångpannecentral m. fl. anläggningar å Kungsholmsfort.

Ångpannecentral m. fl. anläggningar å Kungsholmsfort. [35.]

36:o) Kungl. Maj:t har uti punkt 35 af denna hufvudtitel föreslagit Riksdagen, att för utförande af en ångpannecentral och en elektrisk kraftcentralstation m. fl. arbeten å Kungsholmsfort bevilja ett anslag af 243,663 kronor och däraf på extra stat för år 1913 anvisa ett belopp af 55,400 kronor.

Den af departementschefen i ärendet lämnade utredningen återfinnes å sid. 104—112 af statsrådsprotokollet.

Utskottets yttrande.

Ifrågavarande anslag är afsedt för följande utgifter, nämligen:

för ångpannecentral, destilleringsverk, uppvärmnings- och ventilationsanläggning, ångköksanläggning samt flyttning af ångbelysningscentral	kronor	151,108: —
för elektrisk kraftcentralstation, kabelnät, belysningsinstallationer m. m.	»	88,400: —
för ändrings- och reparationsarbeten i varmbadhus och tvättstuga	»	4,155: —
Summa	kronor	243,663: —

Dessa anläggningar och arbeten synas utskottet vara behöfliga; och har utskottet icke haft någon anmärkning att framställa emot kostnadsberäkningarna.

Enligt hvad departementschefen anfört har det varit ifrågasatt att i samband med anläggning af ångpannecentral å Kungsholmsfort få till stånd, bland annat, varmbadhus af den storlek, att därmed behofvet af varmbadhus å fortet i allo skulle kunna tillgodoses. Departementschefen hade emellertid icke ansett detta böra ske, då manskapets badning i varmbadhus lämpligen kunde äga rum i Karlkrona. Det synes emellertid utskottet tvifvelaktigt, om härmed i längden vinnes någon besparing, då i allt fall erforderliga transporter af manskap till Karlskrona draga en icke obetydlig kostnad och därjämte taga en afsevärd tid i anspråk.

Under uttalande häraf får utskottet hemställa,

att Riksdagen må för *utförande af en ångpannecentral och en elektrisk kraftcentralstation m. fl. arbeten å Kungsholmsfort* bevilja ett anslag af 243,663 kronor och däraf på extra stat för år 1913 anvisa ett belopp af 55,400 kronor.

Försöksbrunnar vid Vaxholms och Oscar-Fredriksborgs fästning.

Försöksbrunnar vid Vaxholms och Oscar-Fredriksborgs fästning.

37:o) Med tillstyrkande af bifall till hvad Kungl. Maj:t under punkt 36 af denna hufvudtitel föreslagit och under hänvisning till hvad statsrådsprotokollet sid. 113—114 i ärendet innehåller, får utskottet hemställa,

[36.]

att Riksdagen må för *utförande af försök i syfte att tillgodose vattenbehofvet för batterierna vid Vaxholms och Oscar-Fredriksborgs fästning och för kustartilleriets kasernetablissement vid Oscar-Fredriksborg* bevilja på extra stat för år 1913 ett anslag af 20,000 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att låta i mån af behof förskottsvis utanordna detta belopp redan under innevarande år.

Transportmedel för flottans varf i Karlskrona.

Transportmedel för flottans varf i Karlskrona. [37.]

38:o) Kungl. Maj:t har under punkt 37 af denna hufvudtitel föreslagit Riksdagen att för anskaffning af transportmedel för flottans varf i Karlskrona bevilja på extra stat för år 1913 ett anslag af 35,500 kronor.

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 115—117 af statsrådsprotokollet.

Utskottets yttrande.

Med ifrågavarande anslag afses anskaffande af två kolpråmar för en kostnad af 12,000 kronor för hvardera samt en motorbåt för torpeddepartementet för ett pris af 11,500 kronor.

Då utskottet anser att med tillgodoseendet af detta behof icke vidare bör uppskjutas, får utskottet hemställa,

att Riksdagen må för *anskaffning af transportmedel för flottans varf i Karlskrona* bevilja på extra stat för år 1913 ett anslag af 35,500 kronor.

Täckande af brist i anslaget till flottans nybyggnad och underhåll samt tillfällig förstärkning af samma anslag.

Täckande af brist i anslaget till flottans nybyggnad och underhåll samt tillfällig förstärkning af samma anslag. [38.]

39:o) Uti punkt 38 af denna hufvudtitel har Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen att, i afvaktan på den proposition angående täckande af brist i anslaget till flottans nybyggnad och underhåll samt tillfällig förstärkning af samma anslag, som Kungl. Maj:t må komma att till Riksdagen aflåta, för berörda ändamål bland de extra anslagen å femte hufvudtiteln för år 1913 beräkna ett belopp af 150,000 kronor.

Öfver denna framställning kommer utskottet att framdeles under riksdagen afgifva yttrande, hvilket utskottet skolat härmed för Riksdagen

anmäla.

Beklädnad och sängservis för värnpliktiga vid kustartilleriet.

Beklädnad och sängservis för värnpliktiga vid kustartilleriet.

[39.]

40:o) Kungl. Maj:t har under punkt 39 af denna hufvudtitel föreslagit Riksdagen att dels till täckande af ett belopp af 130,197 kronor 36 öre, som på grund af Kungl. Maj:ts beslut den 7 juli 1905 angående anvisande af 149,100 kronor till anskaffning af beklädnad och sängservis för kustartilleriets värnpliktiga blifvit af marinförvaltningen förskottsvis utbetaladt, dels ock till fortsatt anskaffning af sängservis för kustartilleriets värnpliktiga för en kostnad af 18,902 kronor 64 öre bevilja på extra stat för år 1913 ett anslag af tillhopa 149,100 kronor.

Departementschefens yttrande i dessa frågor återfinnes å sid. 118—122 af statsrådsprotokollet.

Då utskottet icke haft något att erinra mot Kungl. Maj:ts framställning, hemställer utskottet,

att Riksdagen må dels till täckande af ett belopp af 130,197 kronor 36 öre, som på grund af Kungl. Maj:ts beslut den 7 juli 1905 angående anvisande af 149,100 kronor till *anskaffning af beklädnad och sängservis för kustartilleriets värnpliktiga* blifvit af marinförvaltningen förskottsvis utbetaladt, dels ock till *fortsatt anskaffning af sängservis för kustartilleriets värnpliktiga* för en kostnad af 18,902 kronor 64 öre bevilja på extra stat för år 1913 ett anslag af tillhopa 149,100 kronor.

Filtar, kojer och madrassöfverdrag för fartygen vid flottans station i Karlskrona.

Filtar, kojer och madrassöfverdrag för fartygen vid flottans station i Karlskrona.

[40.]

41:o) På grund af Kungl. Maj:ts under punkt 40 af denna hufvudtitel gjorda framställning och under hänvisning till hvad statsrådsprotokollet sid. 123 och 124 i ämnet innehåller, hemställer utskottet,

att Riksdagen må för *anskaffande af filtar, kojer och madrassöfverdrag för flottans fartyg i Karlskrona* bevilja på extra stat för år 1913 ett anslag af 24,000 kronor.

Tidsenliga lyft- och transportanordningar å flottans varf i Karlskrona.

Tidsenliga lyft- och transportanordningar å flottans varf i Karlskrona.

[41.]

42:o) Uti punkt 41 af denna hufvudtitel har Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen att till tidsenliga lyft- och transportanordningar å flottans varf i Karlskrona bevilja ett anslag af 100,000 kronor och däraf på extra stat för år 1913 anvisa ett belopp af 50,000 kronor.

Departementschefens framställning i ämnet återfinnes å sid. 124 och 125 af statsrådsprotokollet.

Utskottets yttrande.

Då utskottet är öfvertygadt om behöfligheten af de med detta anslag afsedda nya anordningarna, får utskottet hemställa,

att Riksdagen må till *tidsenliga lyft- och transportanordningar å flottans varf i Karlskrona* bevilja ett anslag af 100,000 kronor och däraf på extra stat för år 1913 anvisa ett belopp af 50,000 kronor.

Arfvoden åt vid skeppsgossekåren i Marstrand anställda personer samt medikamenter, bad m. m.

Arfvoden åt vid skeppsgossekåren i Marstrand anställda personer samt medikamenter, bad m. m.

[42.]

43:o) På grund af Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning hemställer utskottet,

att Riksdagen må i likhet med hvad under de sista åren ägt rum för *arfvoden åt vid skeppsgossekåren i Marstrand anställda personer samt medikamenter, bad m. m.* på extra stat för år 1913 bevilja ett anslag af 10,498 kronor.

Personligt lönetillägg åt marindirektören af 2:a graden i flottan C. E. Richson.

44:o) Med tillstyrkande af bifall till Kungl. Maj:ts under punkt 43 af denna hufvudtitel gjorda framställning, får utskottet hemställa,

att Riksdagen må, i likhet med hvad för år 1912 ägt rum, till *personligt lönetillägg åt marindirektören af 2:a graden i flottan Carl Eric Richson* på extra stat för år 1913 anvisa ett belopp af 1,365 kronor.

Personligt lönetillägg åt marindirektören af 2:a graden i flottan C. E. Richson. [43.]

Personligt lönetillägg åt bataljonspredikanterna vid flottans station i Karlskrona.

45:o) På grund af Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning får utskottet hemställa,

att Riksdagen må, i likhet med hvad under de senaste åren ägt rum, till *beredande af personligt lönetillägg af 600 kronor för år åt en hvar af bataljonspredikanterna vid flottans station i Karlskrona Ernst Alfred Waldemar Holmberg och Ernst Algot Collén* på extra stat för år 1913 anvisa ett belopp af 1,200 kronor.

Personligt lönetillägg åt bataljonspredikanterna vid flottans station i Karlskrona. [44.]

Handeln.

Påskyndande af sjömätningarna vid rikets kuster.

46:o) Kungl. Maj:t har under punkt 45 af denna hufvudtitel föreslagit Riksdagen att i afvaktan på den proposition angående beviljande af anslag för sjökarteverket och påskyndande af sjömätningarna vid rikets kuster, Kungl. Maj:t må komma att till Riksdagen aflåta, för

Påskyndande af sjömätningarna vid rikets kuster [45.]

sistberörda ändamål bland de extra anslagen å femte hufvudtiteln för år 1913 beräkna ett belopp af 104,000 kronor.

Öfver denna framställning kommer utskottet att framdeles under riksdagen afgifva yttrande, hvilket utskottet skolat härmed för Riksdagen

anmäla.

Anskaffning af ett fyrskepp att förläggas vid Ölands södra udde.

Anskaffning af ett fyrskepp att förläggas vid Ölands södra udde.

Riksdagens skrifvelse.

[46.]

47:o) I punkt 46 af denna hufvudtitel har Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen att för anskaffning af ett fyrskepp, att förläggas vid Ölands södra udde, bevilja på extra stat för år 1913 ett anslag af 190,000 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att låta i mån af behof förskottsvis utanordna detta belopp redan under innevarande år.

Departementschefens utredning i fråga om detta anslag återfinnes å sid. 129—135 af statsrådsprotokollet.

Utskottets yttrande.

Af den lämnade utredningen, hvilken blifvit föranledd af Riksdagens skrifvelse i frågan till Kungl. Maj:t den 13 maj 1910 (nr 106), synes utskottet tydligen framgå, att det ifrågavarande fyrskeppet vid Ölands södra udde är behöfligt, och bör därför enligt utskottets mening ett dylikt fartyg nu anskaffas. Då fyr- och båkmedlen icke lämna tillgång till medel för anskaffningskostnadernas bestridande, anser utskottet, att ett särskildt anslag bör för ändamålet af Riksdagen beviljas. Utskottet, som icke ansett sig kunna i detta sammanhang upptaga till behandling frågan, huruvida fyr- och båkmedlen, i deras nuvarande belopp, äro tillräckliga för bestridande af drift- och underhållskostnaderna för detta fyrskepp eller huruvida dessa kostnader böra bestridas på annat sätt, hemställer,

att Riksdagen må för *anskaffning af ett fyrskepp, att förläggas vid Ölands södra udde,* bevilja på extra stat för år 1913 ett anslag af 190,000 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att låta i mån af behof förskottsvis utanordna detta belopp redan under innevarande år.

Instrumentsamling och bibliotek för navigationslärarkursen.

48:o) Kungl. Maj:t har i punkt 47 af denna hufvudtitel föreslagit Riksdagen att för anskaffning af en instrumentsamling och ett bibliotek för undervisningen i navigationslärarkursen bevilja på extra stat för år 1913 ett anslag af 6,000 kronor. Instrumentsamling och bibliotek för navigationslärarkursen. [47.]

Departementschefens yttrande i ämnet förekommer å sid. 136 och 137 af statsrådsprotokollet.

Då utskottet icke har något att erinra emot hvad Kungl. Maj:t föreslagit beträffande detta anslag, får utskottet hemställa,

att Riksdagen må för *anskaffning af en instrumentsamling och ett bibliotek för undervisningen i navigationslärarkursen* bevilja på extra stat för år 1913 ett anslag af 6,000 kronor.

Förstärkning af arbetskrafterna vid nautisk-meteorologiska byrån.

49:o) Under punkt 48 af denna hufvudtitel har Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen att för arfvode åt ytterligare en assistent vid nautisk-meteorologiska byrån på extra stat för år 1913 anvisa ett belopp af 3,000 kronor. Förstärkning af arbetskrafterna vid nautisk-meteorologiska byrån. [48.]

Beträffande departementschefens utredning i denna anslagsfråga hänvisas till sid. 137—141 af statsrådsprotokollet.

Utskottets yttrande.

Då utskottet funnit den af departementschefen lämnade utredningen gifva vid handen att arbetskrafterna å nautisk-meteorologiska byrån utan uppskof böra förstärkas på sätt Kungl. Maj:t föreslagit, hemställer utskottet,

att Riksdagen må för *arfvode åt ytterligare en assistent vid nautisk-meteorologiska byrån* på extra stat för år 1913 anvisa ett belopp af 3,000 kronor.

Lönetillägg.

Extra lönetillägg åt vissa statens tjänstemän och betjänte.

Extra lönetillägg åt vissa statens tjänstemän och betjänte.

50:o) Med tillstyrkande af bifall till hvad Kungl. Maj:t under punkt 49 af denna hufvudtitel föreslagit och med hänvisning till hvad statsrådsprotokollet sid. 141 i ärendet innehåller, får utskottet hemställa,

[49.]

att Riksdagen må, till beredande, i enlighet med de i statsrådsprotokollet öfver finansärenden för den 13 januari innevarande år angifna grunder, *af extra lönetillägg för år 1912 åt en del tjänstemän och betjänte i ämbetsverk, kårer och stater, hörande till sjöförsvarsdepartementet*, på extra stat för år 1913 anvisa såsom förslagsanslag ett belopp af 6,600 kronor.

Tillfällig inkomstförbättring för lots- och fyrinrättningarnes personal.

Tillfällig inkomstförbättring för lots- och fyrinrättningarnes personal.

51:o) Uti en inom Andra kammaren af herr *E. A. Nilson* i Örebro väckt motion (nr 129) har hemställts, att Riksdagen måtte besluta att för genomförande af en tillfällig inkomstförbättring för personalen vid lots- och fyrinrättningarna i hufvudsaklig öfverensstämmelse med kungl. lotsstyrelsens förslag af 28 december 1911 anslå ett belopp af 60,200 kronor.

Sedermera har Kungl. Maj:t i en till Riksdagen den 22 nästlidna mars aflåten proposition (nr 130) föreslagit Riksdagen att för beredande af tillfällig förbättring i lots- och fyrpersonalens aflöningsförmåner under år 1912 enligt vissa i statsrådsprotokollet öfver sjöförsvarsärenden för nämnda dag angifna grunder bevilja på extra stat för år 1913 ett anslag af 60,200 kronor.

I detta ämne kommer utskottet att framdeles under riksdagen afgifva yttrande; hvilket utskottet skolat härigenom för Riksdagen

anmäla.

Förskott.

Ersättning för förskott.

52:o) Med anledning af Kungl Maj:ts därom gjorda framställning hemställer utskottet, Ersättning för förskott. [50.]

att Riksdagen må till täckande af förskott till lifräntor m. m., å riksstatens femte hufvudtitel för år 1913 anvisa ett extra anslag af 1,697 kronor.

Öfverbelastning af kontona för två nybyggda fartyg.

53:o) Kungl. Maj:t har under punkt 51 af denna hufvudtitel föreslagit Riksdagen att till täckande af öfverbelastning af kontona för pansarbåten Oscar II och pansarkryssaren Fylgia bevilja på extra stat för år 1913 ett anslag af 31,507 kronor. Öfverbelastning af kontona för två nybyggda fartyg. [51.]

Departementschefens i ämnet förebragta utredning återfinnes å sid. 142 och 143 i statsrådsprotokollet.

Då utskottet icke har något att erinra mot hvad Kungl. Maj:t beträffande detta anslag föreslagit, hemställer utskottet,

att Riksdagen må till täckande af öfverbelastning af kontona för pansarbåten Oscar II och pansarkryssaren Fylgia bevilja på extra stat för år 1913 ett anslag af 31,507 kronor.

Bidrag till välkomstfester för underofficerare å amerikanska, danska och tyska örlogsfartyg.

Bidrag till välkomstfester för underofficerare å amerikanska, danska och tyska örlogsfartyg. [52.]

54:o) Med tillstyrkande af bifall till hvad Kungl. Maj:t under punkt 52 af denna hufvudtitel föreslagit och under åberopande af hvad statsrådsprotokollet sid. 143—146 i denna fråga innehåller, får utskottet hemställa,

att Riksdagen må till ersättande af förskottsvis af statsmedel lämnade bidrag till välkomstfester för främmande sjöunderofficerare bevilja på extra stat för år 1913 ett anslag af 1,193 kronor.

Stockholm den 12 april 1912.

På statsutskottets vägnar:

G. BILLING.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hafva närvarit:

herrar *A. G. L. Billing*, *A. Ekman*, *S. H. Kvarnzelius*, grefve *F. Wachtmeister*, *O. Jonsson*, *A. N. Hahn*, friherre *J. T. Gripenstedt*, grefve *P. O. L. Klingspor*, *H. F. Lamm*, friherre *J. G. Beck-Friis*, *A. C. Lindblad*, *C. G. Ekman*, *H. H. K. Ericson*, *A. Wiklund*, *H. Andersson*, *F. W. Thorsson*, *P. Olsson*, *K. Starbäck*, *C. Persson*, *K. V. Rydén*, *J. A. Sjö*, *N. E. Lindberg*, *J. Ström* och *E. A. Nilson*.

Reservationer:

Vid punkt 2:o) (angående aflöning för flottans kårer och stater) af herrar *A. G. L. Billing*, grefve *F. Wachtmeister*, *O. Jonsson*, friherre *J. T. Gripenstedt*, grefve *P. O. L. Klingspor*, friherre *J. G. Beck-Friis*, *H. H. K. Ericson*, *H. Andersson*, *C. Persson* samt *J. A. Sjö*, hvilka ansett, att utskottets yttrande bort hafva följande lydelse:

»Beträffande *flottans officerskår* har departementschefen omnämnt, att af myndigheterna väckts förslag om ökning af denna kår, men att departementschefen af anfördt skäl ansåge sig för närvarande icke böra underställa detta förslag Kungl. Maj:ts pröfning.

Utskottet har af handlingarna i ärendet inhämtat, att chefen för marinstaben i skrifvelse till marinförvaltningen af den 26 oktober 1911 uttalat, att då tillgången på officerare vid flottan fortfarande så afsevärdt understege behofvet, att flottans materiel i händelse af mobilisering icke kunde erhålla den officersbemanning, som vore ett oundgängligt villkor för att kunna fullt utnyttja densamma, ansåge han det vara af synnerlig vikt, att ökningen af flottans officerskår finge fortgå äfven under

år 1913. Med hänsyn till det beräknade antalet sjökadetter, som under år 1912 komme att utexamineras från sjökrigsskolan, vore det möjligt att minska den nu förefintliga bristen på officerare med ett antal af 13; och ansåg därför chefen för marinstaben, att 13 nya officersbeställningar borde upptagas i 1913 års stat för flottans officerskår. Detta förslag har marinförvaltningen, som det åligger att hvarje år före den 1 november till Kungl. Maj:t inkomma med förslag till beräkning af utgifterna bland annat för »aflöning för flottans kårer och stater», biträdt.

Enligt hvad utskottet inhämtat utgjorde år 1911 mobiliseringsbehofvet af stamofficerare 361, under det att 1912 års stat upptager 294 officersbeställningar, utvisande en brist å 67 officerare. Då det nu finnes möjlighet att från och med år 1913 något nedbringa denna brist, har utskottet ansett, att förslag i sådan riktning bort blifva Riksdagen till pröfning förelagdt.

I fråga om *sjömanskåren* — — — — — — — — — — — — — — — — skulle ökas.»

Vid punkt 23:o) (angående nyanskaffning af krigsfartygsmateriel) af herrar *A. G. L. Billing*, grefve *F. Wachtmeister*, *O. Jonsson*, friherre *J. T. Gripenstedt*, grefve *P. O. L. Klingspor*, friherre *J. G. Beck-Friis*, *H. H. K. Ericson*, *H. Andersson*, *C. Persson* samt *J. A. Sjö*, hvilka ansett, att utskottets yttrande och förslag bort hafva följande lydelse:

»23:o) A) Kungl. Maj:t har i punkt 22 af femte hufvudtiteln föreslagit Riksdagen att till nyanskaffning af krigsfartygsmateriel bevilja på extra stat för år 1913 ett anslag af 3,500,000 kronor, däraf 2,500,000 kronor torde afsättas för att användas, på sätt framdeles må närmare bestämmas.

Beträffande den af departementschefen i frågan lämnade utredningen får utskottet hänvisa till sid. 60—65 af statsrådsprotokollet.

I två likalydande motioner, väckta den ena (nr 26) inom Första kammaren af herr *H. Ericson* och grefve *C. Hamilton* och den andra (nr 70) inom Andra kammaren af herr *A. Lindman*, har hemställts, att Riksdagen måtte, med afslag å Kungl. Maj:ts proposition angående nyanskaffning af krigsfartygsmateriel, bevilja på extra stat för år 1913 till nyanskaffning af krigsfartygsmateriel ett anslag af 4,880,000 kronor, hvaraf 3,880,000 kronor för fortsättande af arbetena å den 1:a klass pansarbåt, till hvars påbörjande Riksdagen på extra stat för år 1912 anvisat medel.

Vidare har herr *A. Fornander* i en inom Andra kammaren väckt motion (nr 71) hemställt, att Riksdagen — med godkännande af marinförvaltningens förslag om beviljande af ett anslag af 1,300,000 kronor,

hvaraf på extra stat för år 1913 anvisas hälften eller 650,000 kronor i och för nybyggande af en jagare af samma typ och samma bestyckning som de senast byggda, komplett med artilleri, två ammunitionsutredningar samt torpedutredning — ville besluta att till nyanskaffning af krigsfartygsmateriel bevilja på extra stat för år 1913 ett anslag af 3,500,000 kronor, däraf 1,850,000 kronor borde afsättas för att användas på sätt framdeles må närmare bestämmas.

I fråga om de skäl motionärerna åberopat till stöd för sina framställningar får utskottet hänvisa till motionerna.

Af det anslag, som Kungl. Maj:t begärt för nyanskaffning af krigsfartygsmateriel, är, såsom af departementschefens anförande till statsrådsprotokollet framgår, ett belopp af 1,000,000 kronor afsedt till byggande af två undervattensbåtar och återstående 2,500,000 kronor att reserveras för nyanskaffning af krigsfartygsmateriel. För fortsättande under år 1913 af arbetet å den 1:a kl. pansarbåt, hvartill 1911 års Riksdag beviljat medel, har något anslag icke begärts, enär Kungl. Maj:t, enligt hvad statsrådsprotokollet gifver vid handen, beslutat, att med vidare åtgärd i anledning af Riksdagens nyssnämnda beslut skall tills vidare anstå. Ej heller har Kungl. Maj:t äskat medel för nybyggnad af en jagare, hvarom marinförvaltningen framställt förslag.

Herrar Ericson och grefve Hamilton samt herr Lindman afse med sina ofvannämnda motioner, att anslag skulle beviljas icke blott till byggande af de båda undervattensbåtarna utan äfven till fortsättande af arbetena å den beslutade 1:a kl. pansarbåten, hvilka arbeten enligt motionärernas mening utan uppskof böra påbörjas.

Herr Fornanders motion skiljer sig däri från Kungl. Maj:ts förslag, att medel skulle anvisas för nybyggnad af den ifrågasatta jagaren samt att motsvarande minskning skulle göras å den summa, som enligt Kungl. Maj:ts mening borde för framtiden reserveras.

Vid behandling af ofvannämnda Kungl. Maj:ts framställning och inom Riksdagen väckta motioner har utskottet i främsta rummet tagit i betraktande frågan om fortsatt anslag till den af 1911 års Riksdag beslutade pansarbåten.

I likhet med motionärerna herr Ericson och grefve Hamilton samt herr Lindman hyser utskottet den uppfattningen, att för landets säkerhet det är af största vikt, att sjöförsvarets effektivitet upprätthålles, att för detta ändamål kontinuitet i fartygsbyggandet är nödvändig samt att flottan icke utan att äga för henne afpassade kustpansarfartyg kan vara i stånd att verksamt biträda vid landets försvar. På grund häraf och

då enligt utskottets mening ett uppskof i det af 1911 års Riksdag beslutade pansarbåtsbyggandet, hvilket beslut innebär, att byggandet af den nya pansarbåten skulle påbörjas år 1912, är ägnadt att allvarligt äfventyra vår pansarflottas bestånd, anser utskottet det vara nödvändigt, att arbetena med den beslutade pansarbåten *snarast möjligt igångsättas* samt att medel för arbetenas fortsättande jämväl under år 1913 af Riksdagen beredas.

Det är utskottets bestämda åsikt, att olägenheterna af ett uppskof med pansarbåtsbyggandet skulle blifva af vida mer betänklig art än den omständigheten, att den pansarbåtstyp, som kan komma att af försvarsberedningarna förordas eventuelt i ett eller annat afseende kommer att skilja sig från den nu ifrågavarande, af marinmyndigheterna godkända typen. Från sakkunnigt håll har uttalats, att äfven om försvarsutredningen skulle resultera i en från den år 1911 beslutade pansarbåten skiljaktig typ, skillnaden dock under inga förhållanden lärer blifva så stor, att samverkan mellan denna beslutade pansarbåt och fartyg af en eventuell ny typ eller de nuvarande pansarbåtarna äfventyras.

Utskottet kan därför för sin del icke godkänna de af chefen för sjöförsvarsdepartementet uttalade skälen för att med byggande af den beslutade pansarbåten skulle anstå i afbidan på resultatet af den grundläggande försvarsutredning, som väntas från försvarsberedningarna.

Hvad beträffar beloppet af det anslag, som bör för byggnadsarbetenas fortsättande anvisas, har utskottet, med hänsyn därtill att dessa arbeten torde hinna påbörjas först under senare hälften af innevarande år, ansett det vara möjligt att stanna vid den summa, som Kungl. Maj:t ansett böra vid statsregleringen för år 1913 afsättas till nyanskaffning af krigsfartygsmateriel eller 2,500,000 kronor.

I fråga om anskaffning af undervattensbåtar öfverensstämma motionerna med Kungl. Maj:ts förslag; och tillstyrker utskottet det härför begärda anslagsbeloppet af 1,000,000 kronor.

Utskottet anser sålunda, att för nyanskaffning af krigsfartygsmateriel bör på extra stat för år 1913 anvisas ett anslag af 3,500,000 kronor eller samma belopp, som Kungl. Maj:t för ändamålet äskat. Men i motsats mot Kungl. Maj:t, som afsett, att däraf 2,500,000 kronor skulle *afsättas* för att framdeles användas, anser utskottet, att anslaget i dess helhet bör utan uppskof *användas*, och däraf 2,500,000 kronor för fortsättande af arbetena å den 1:a klass pansarbåt, till hvars påbörjande Riksdagen på extra stat för år 1912 anvisat medel.

Af det anförda följer, att utskottet afstyrker det i herr Fornanders motion framställda förslaget.

Utskottet hemställer sålunda,

1:o) att Riksdagen, med afslag å Kungl. Maj:ts proposition i hvad den afser beviljande af 2,500,000 kronor till nyanskaffning af krigsfartygsmateriel att afsättas för att användas på sätt framdeles må närmare bestämmas, må, i anledning af hvad Kungl. Maj:t i öfrigt föreslagit och herrar Ericsons och grefve Hamiltons motion nr 26 samt herr Lindmans motion nr 70, på extra stat för år 1913 till nyanskaffning af krigsfartygsmateriel bevilja ett anslag af 3,500,000 kronor, hvaraf 2,500,000 kronor för fortsättande af arbetena å den 1:a klass pansarbåt, till hvars påbörjande Riksdagen på extra stat för år 1912 anvisat medel; samt

2:o) att herr Fornanders motion nr 71 må anses genom hvad ofvan föreslagits besvarad.

23:o) B.) Till statsutskottets förberedande behandling har hänvisats en af herr *S. Clason* i Första kammaren väckt motion (nr 24), däri hemställts, att Riksdagen ville i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t ville sätta innevarande Riksdag i tillfälle att fatta beslut öfver den i statsrådsprotokollet öfver sjöförsvarsärenden den 13 januari 1912 omnämnda dispositionen af det af 1911 års Riksdag fastställda och på 1912 års riksstat uppförda anslaget å 4,630,000 kronor till nyanskaffning af krigsfartygsmateriel.

I afseende å de skäl, motionären anfört till stöd för sitt förslag, får utskottet hänvisa till själfva motionen.

Utskottet finner, i likhet med motionären, uppenbart, att af det af 1911 års Riksdag i hufvudsaklig öfverensstämmelse med Kungl. Maj:ts förslag fastställda och på 1912 års riksstat uppförda anslaget å 4,630,000 kronor till nyanskaffning af krigsfartygsmateriel ett belopp af 3,880,000 kronor af Riksdagen beviljats för påbörjandet under år 1912 af en 1:a klass pansarbåt. Detta Riksdagens beslut måste Kungl. Maj:t så mycket hellre anses hafva till alla delar godkänt, som Kungl. Maj:t genom de af motionären åberopade brefven af den 16 juni och den 29 september 1911 skridit till verkställandet af detsamma samt med anledning däraf redan utgifvits eller disponerats betydande belopp. Vid sådant förhållande torde något tvifvel ej kunna råda därom, att det beslut, som Kungl. Maj:t den 13 januari 1912 fattat — att med vidare åtgärd i anledning af Riksdagens ifrågavarande beslut om beviljande

af anslag till en pansarbåt skall anstå i afbidan på de resultat, som kunna framgå af den anbefallda utredningen af frågan om försvarsväsendet, samt att de för påbörjandet af en pansarbåt för år 1912 beviljade medlen, 3,880,000 kronor, skola förblifva reserverade i den mån de icke tagas i anspråk för vissa redan gjorda eller väntade kostnader — är att betrakta såsom innebärande en endast af Kungl. Maj:t för sin del beslutad ändring i en af Konung och Riksdag gemensamt afgjord statsregleringsfråga, för hvilken ändrings genomförande enligt utskottets mening fordras Riksdagens samtycke.

Då härtill kommer, att Kungl. Maj:ts beslut skulle medföra en ingalunda tillrådlig nedsättning af vår värnkraft till sjöss och då jämväl af andra skäl en så genomgripande åtgärd i en betydelsefull statsregleringsfråga enligt utskottets uppfattning icke bör vidtagas utan att underställas närmast sammanträdande Riksdags beslut, får utskottet, som anser, att motionären haft fullt fog för sitt förslag, hemställa,

att Riksdagen med bifall till herr Clasons motion nr 24 måtte i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t ville sätta innevarande Riksdag i tillfälle att fatta beslut öfver den ifrågavarande, i statsrådsprotokollet öfver sjöförsvarsärenden den 13 januari 1912 omnämnda dispositionen af det af 1911 års Riksdag fastställda och på 1912 års riksstat uppförda anslaget å 4,630,000 kronor till nyanskaffning af krigsfartygsmateriel.

23:o) C.) I en inom Första kammaren väckt, till statsutskottet hänvisad motion (nr 25) har herr *A. Dahl* hemställt, att Riksdagen måtte för sin del besluta, att med vidare åtgärd i anledning af Riksdagens sistlidet år fattade beslut om beviljande på extra stat för år 1912 af ett anslag till nyanskaffning af krigsfartygsmateriel af 4,630,000 kronor må, hvad angår påbörjandet af en 1:a klass pansarbåt anstå, i afbidan på de resultat, som kunna framgå af den af Kungl Maj:t föranstaltade utredning om försvarsväsendet.

Beträffande hvad motionären anfört till stöd för sitt förslag får utskottet hänvisa till själfva motionen.

Då enligt utskottets åsikt hvarje uppskof med utförande af den år 1911 beslutade pansarbåten måste anses i hög grad betänkligt, hemställer utskottet,

att herr Dahls motion nr 25 må af Riksdagen afslås.»

Beräkning, rörande minskning i kostnaderna och reducerade anslagsbelopp, därest militärarbetares resp. samtliga icke vapenföres tjänstgöringstid nedsättes till 182 dagar.

(Utförd af kaptenen C. E. Holmberg, tjänstgörande i marinstaben.)

Naturaunderhåll åt personal vid flottan.

Portionskostnad för beväring (icke vapenföra värnpliktiga).

Militärarbetare	276 man i 118 dagar = 32,568 tjänstg.-dagar à	$\left(\frac{88+58}{2}\right)$	= 73 öre =	kr. 23,774: 64
Öfriga icke vapenföra	124 » » » » = 14,632 » »		= » » = »	10,681: 36
Summa	400 man i 118 dagar = 47,200 tjänstg.-dagar à	»	= 73 öre =	kr. 34,456: —

I riksstaten för år 1913 är upptaget ett icke afrundadt anslagsbelopp:

Kronor	1,785,595: 20	Kronor	1,785,595: 20
Militärarbetare	23,774: 64	Samtliga icke vapenföra	34,456: —
Reduceradt anslag kr.	1,761,820: 56	Reduceradt anslag kr.	1,751,139: 20

Sjöbeväringens vapenöfningar samt beklädnad och ersättning därför.

Penningbidrag.

Miltärarbetare	276 man i 58 dagar à 20 öre =	kr. 3,201: 60		
»	276 » » 60 » à 40 » =	» 6,624: —	kr. 9,825: 60	
Öfriga icke vapenföra	124 » » 58 » à 20 » =	kr. 1,438: 40		
» » »	124 » » 60 » à 40 » =	» 2,976: —	» 4,414: 40	kr. 14,240: —

Beklädnadskostnad.

Militärarbetare	276 man i 118 dagar = 32,568 tjänstg.-dagar à 35 öre	kr. 11,398: 80	
Öfriga icke vapenföra	124 » » 118 » = 14,632 » à » »	» 5,121: 20	» 16,520: —

Öfningskostnad.

Öfriga icke vapenföra	124 man i 118 dagar = 14,632 tjänstg.-dagar à 1,66	» 24,289: 12
	Summa	kr. 55,049: 12

I riksstaten för år 1913 är upptaget ett icke afrundadt anslagsbelopp:

Kronor	1,546,957: —	Kronor	1,546,957: —
Militärarbetare	21,224: 40	Samtliga icke vapenföra	55,049: 12
Reduceradt anslag kr.	1,525,732: 60	Reduceradt anslag kr.	1,491,907: 88

Naturaunderhåll åt personal vid kustartilleriet.

Portionskostnad för beväring (icke vapenföra värnpliktiga).

Militärarbetare	300 man i 118 dagar = 35,400 tjänstg.-dagar à 58 öre =	kr. 20,532: —	
Öfriga icke vapenföra	24 » » 118 » = 2,832 » à 58 » =	» 1,642: 56	
Summa	324 man i 118 dagar = 38,232 tjänstg.-dagar à 58 » =	» 22,174: 56	

I riksstaten för år 1913 är upptaget ett icke afrundadt anslagsbelopp:

Kronor	543,691: 90	Kronor	543,691: 90
Militärarbetare	20,532: —	Samtliga icke vapenföra	22,174: 56
Reduceradt anslag kr.	523,159: 90	Reduceradt anslag kr.	521,517: 34

Kustartilleribeväringens vapenöfningar samt beklädnad och ersättning därför.

Penningbidrag.

Militärarbetare	300 man	i 58 dagar	à 20 öre	= kr.	3,480: —			
»	300 »	» 60 »	à 40 »	= »	7,200: —	kr.	10,680: —	
Öfriga icke vapenföra	24 »	» 58 »	à 20 »	= kr.	278: 40			
» » »	24 »	» 60 »	à 40 »	= »	576: —	»	854: 40	kr. 11,534: 40

Beklädnadskostnad.

Militärarbetare	300 man	i 118 dagar	= 35,400 tjänstg.-dagar	à 35 öre	kr. 12,390: —	
Öfriga icke vapenföra	24 »	» 118 »	= 2,832 »	à 35 »	» 991: 20	» 13,381: 20
					Summa kr.	24,915: 60

I riksstaten för år 1913 är upptaget ett anslagsbelopp:

Kronor	466,070: —	Kronor	466,070: —
Militärarbetare	23,070: —	Samtliga icke vapenföra	24,915: 60
Reduceradt anslag kr.	443,000: —	Reduceradt anslag kr.	441,154: 40

Sjukvård för marinen.*)

Flottan.

Anslagets storlek därest endast militärarbetare erhålla 182 dagars vapenöfning:

673,132 tjänstgöringsdagar à 2 öre per man och dag = kr. 13,462: 64

Anslagets storlek därest samtliga icke vapenföra erhålla 182 dagars vapenöfning:

658,500 tjänstgöringsdagar à 2 öre per man och dag = kr. 13,170: —

Kustartilleriet.

Anslagets storlek därest endast militärarbetare erhålla 182 dagars vapenöfning:

402,390 tjänstgöringsdagar à 2 öre per man och dag = kr. 8,047: 80

Anslagets storlek därest samtliga icke vapenföra erhålla 182 dagars vapenöfning:

399,558 tjänstgöringsdagar à 2 öre per man och dag = » 7,991: 16

Summa kronor 21,510: 44 21,161: 16

I 1912 års riksstat enligt 1911 års proposition beräknadt till kr. 21,260: — och ändring ej föreslagen för år 1913.

*) Någon ändring i detta anslag torde ej böra föreslås.

B

Tabell öfver ordinarie anslagen und

	1912 års riksstat anslår:								
	Anvisning i kontant.		Indelning och därmed jämförlig anvisning på *förslag*.				Summa.		
			Friheter.		Ersättningar.				
	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	
									Sjöförsva
									Departementet
	17,000	—	——	—	——	—	17,000	—	Departementschefen
	34,200	—	——	—	——	—	34,200	—	Departementets afdelning af Kungl. Maj:ts ka
	133,000	—	——	—	——	—	133,000	—	Marinförvaltningen
	1,200	—	——	—	——	—	1,200	—	Marinstaben
Sgr	185,400	—	——	—	——	—	185,400	—	
									Flot
	5,832,619	—	——	—	——	—	5,832,619	—	Aflöning för flottans kårer och stater. Nuvara
									Ökas med
	487,800	—	——	—	——	—	487,800	—	Beklädnad åt sjömans- och skeppsgossekårer
	1,703,030	—	——	—	——	—	1,703,030	—	Naturaunderhåll åt personal vid flottan, *försla*
		—	——	—					*Ökas* med
	8,000				——	—	8,000	—	Ersättning för rustning och rotering, *försla*
	2,416,000	—	——	—	——	—	2,416,000	—	Flottans nybyggnad och underhåll, *reservatio*
									Hitfördt från: Flottans öfningar
									samt från Sjöbeväringens vapenöfningar sa
									derför
	1,800,000	—	——	—	——	—	1,800,000	—	Flottans öfningar, *reservationsanslag*. Nuvara
									Häraf öfverfördt till: Flottans nybyggnad
	1,616,500	—	——	—	——	—	1,616,500	—	Sjöbeväringens vapenöfningar samt beklädnad
									varande belopp
									Häraf öfverfördt till: Flottans nybyggnad
									Minskas med
									Undervisningsverken:
									Sjökrigshögskolan, *reservationsanslag*
									Sjökrigsskolan, *reservationsanslag*. Nuvara
									Minskas med
									Skeppsgosseskolan. Nuvarande belopp
									Ökas med
	105,845	—	——	—	——	—	105,845	—	Marinintendentskolan, *reservationsanslag*
Sgr	13,969,794	—	——	—	——	—	13,969,794	—	
Trpt	14,155,194	—	——	—	——	—	14,155,194	—	

tt. A.

sstatens Femte hufvudtitel.

		Förslag till blifvande riksstat:							
		Anvisning i kontant.		Indelning och därmed jämförlig anvisning på *förslag.*				Summa.	
				Friheter.		Ersättningar.			
partementet.									
erstyrelsen.		Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.
.....		17,000	—	——	—	——	—	17,000	—
t kommandoexpeditionen.....		34,200	—	——	—	——	—	34,200	—
.....		133,000	—	——	—	——	—	133,000	—
.....		1,200	—	——	—	——	—	1,200	—
	Sgr	185,400	—	——	—	——	—	185,400	—
opp	5,832,619: —								
.....	10,976: —	5,843,595	—	——	—	——	—	5,843,595	—
ervationsanslag.....		487,800	—	——	—	——	—	487,800	—
lag. Nuvarande belopp.....	1,703,030: —								
.....	48,114: —	1,751,144	—	——	—	——	—	1,751,144	—
lag		8,000	—	——	—	——	—	8,000	—
lag. Nuvarande belopp.....	2,416,000: —								
..... 155,000: —									
lädnad och ersättning									
..... 91,000: —	246,000: —	2,662,000	—	——	—	——	—	2,662,000	—
opp	1,800,000: —								
derhåll	155,000: —	1,645,000	—	——	—	——	—	1,645,000	—
ättning därför, *förslagsanslag.* Nu-									
..... 1,616,500: —									
derhåll ..... 91,000: —	1,525,500: —								
.....	33,549: —	1,491,951	—	——	—	——	—	1,491,951	—
.....	27,225: —								
opp ..... 40,350: —									
..... 2,846: —	37,504: —								
..... 29,170: —									
..... 350: —	29,520: —								
.....	9,100: —	103,349	—	——	—	——	—	103,349	—
	Sgr	13,992,839	—	——	—	——	—	13,992,839	—
	Trpt	14,178,239	—	——	—	——	—	14,178,239	—

	1912 års riksstat anslår:								
	Anvisning i kontant.		Indelning och därmed jämförlig anvisning på *förslag.*				Summa.		
			Friheter.		Ersättningar.				
	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	
Trpt	14,155,194	—	——	—	——	—	14,155,194	—	**Ku**
	1,400,469	—	——	—	——	—	1,400,469	—	Aflöning för kustartilleriets personal. Nuvaran *Ökas* med
	150,921	—	——	—	——	—	150,921	—	Beklädnad åt kustartilleriets manskap, *reservatio*
	523,173	—	——	—	——	—	523,173	—	Naturaunderhåll åt kustartilleriets manskap, *f* *Minskas* — under titel: Naturaunderhåll åt perso
	471,500	—	——	—	——	—	471,500	—	Underhåll af kustartilleriets byggnader och materi *Ökas* med
	190,000	—	——	—	——	—	190,000	—	Kustartilleriets öfningar, *reservationsanslag*
	435,000	—	——	—	——	—	435,000	—	Kustartilleribeväringens vapenöfningar samt varande belopp *Ökas* med
	15,000	—	——	—	——	—	15,000	—	Krigsöfningar vid kustpositionerna, *reservatio*
Sgr	3,186,063	—	——	—	——	—	3,186,063	—	
									Dive
	26,700	—	——	—	——	—	26,700	—	Ålderstillägg, *förslagsanslag*
	13,000	—	——	—	——	—	13,000	—	Ersättning åt officerare och ingenjörer under Nuvarande belopp *Ökas* — under titel: Ersättning åt officera ställning eller kommendering utrikes, *reser*
	2,000	—	——	—	——	—	2,000	—	Resestipendium åt läkare vid marinläkarekår
	22,254	—	——		——	—	22,254	—	Diverse behof
	55,500	—	——		——	—	55,500	—	Rese- och traktamentspenningar, *förslagsans*
	300,000	—	——	—	——	—	300,000	—	Uppvärmning, belysning, renhållning samt tv varande belopp *Ökas* med
	112,960	—	——		——	—	112,960	—	Sjukvård för marinen, *förslagsanslag.* Nuvaran *Ökas* med
	113,882	—	——	—	——	—	113,882	—	Skrifmaterialier och expenser m. m. *förslagsansl* *Minskas* med
	——	—	——	—	——	—	——	—	Till bestridande af tryckningskostnader, *försla*
	12,500	—	——	—	——	—	12,500	—	Extra utgifter
Sgr	658,796	—	——	—	——	—	658,796	—	
Trpt	18,000,053	—	——	—	——	—	18,000,053	—	

		Förslag till blifvande riksstat:							
		Anvisning i kontant.		Indelning och därmed jämförlig anvisning på *förslag.*				Summa.	
				Friheter.		Ersättningar.			
		Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.
illeriet.	Trpt	14,178,239	—	——	—	——	—	14,178,239	—
opp	1,400,469: —								
.....	2,345: —	1,402,814	—	——	—	——	—	1,402,814	—
slag		150,921	—	——	—	——	—	150,921	—
gsanslag Nuvarande belopp	523,173: —								
kustartilleriet, *förslagsanslag* — med	1,655: —	521,518	—	——	—	——	—	521,518	—
ervationsanslag. Nuvarande belopp...	471,500: —								
.....	35,200: —	506,700	—	——	—	——	—	506,700	—
.....		190,000	—	——	—	——	—	190,000	—
dnad och ersättning därför, *förslagsanslag.* Nu-									
.....	435,000: —								
.....	6,154: —	441,154	—	——	—	——	—	441,154	—
lag		15,000	—	——	—	——	—	15,000	—
	Sgr	3,228,107	—	——	—	——	—	3,228,107	—
slag.									
.....		26,700	—	——	—	——	—	26,700	—
llning eller kommendering utrikes.									
.....	13,000: —								
enjörer och intendenter under an-									
nsanslag — med	2,000: —	15,000	—	——	—	——	—	15,000	—
ervationsanslag		2,000	—	——	—	——	—	2,000	—
.....		22,254	—	——	—	——	—	22,254	—
.....		55,500	—	——	—	——	—	55,500	—
badinrättningar, *förslagsanslag.* Nu-									
.....	300,000: —								
.....	15,000: —	315,000	—	——	—	——	—	315,000	—
opp	112,960: —								
.....	3,000: —	115,960	—	——	—	——	—	115,960	—
varande belopp	113,882: —								
.....	13,882: —	100,000	—	——	—	——	—	100,000	—
lag		25,051	—	——	—	——	—	25,051	—
.....		12,500	—	——	—	——	—	12,500	—
	Sgr	689,965	—	——	—	——	—	689,965	—
	Trpt	18,096,311	—	——	—	——	—	18,096,311	—

1912 års riksstat anslår:

	Anvisning i kontant.		Indelning och därmed jämförlig anvisning på *förslag*.				Summa.		
			Friheter.		Ersättningar.				
	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	
Trpt	18,000,053	—	——	—	——	—	18,000,053	—	
	65,000	—	——	—	——	—	65,000	—	Sjökarteverket, *reservationsanslag*. Nuvarande *Ökas* med .....
	1,700,000	—	405	—	— 4	—	1,700,409	—	Lots- och fyrinrättningen med lifräddningsanstal *Ökas* med .....
	186,420	—	——	—	——	—	186,420	—	Undervisningsanstalter för sjöfart.....
	25,500	—	——	—	——	—	25,500	—	Nautisk-meteorologiska byrån .....
	13,000	—	——	—	——	—	13,000	—	Ålderstillägg för personalen vid undervisningsans meteorologiska byrån, *förslagsanslag* .....
Sgr	1,989,920	—	405	—	4	—	1,990,329	—	
Sma	19,989,973	—	405	—	4	—	14,990,382	—	

*) Af Kungl. Maj:t föreslaget belopp, hvaröfver utskottet framdeles kommer att afgifva särskildt utlåtande.

	Förslag till blifvande riksstat:							
	Anvisning i kontant.		Indelning och därmed jämförlig anvisning på *förslag.*				Summa.	
			Friheter.		Ersättningar.			
	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.
Trpt	18,096,311	—	——	—	——	—	18,096,311	—
n.								
..... 65,000: —								
..... *) 21,800: —	86,800	—	——	—	——	—	86,800	—
eservationsanslag. Nuvarande belopp 1,700,000: —								
..... 100,000: —	1,800 000	—	405	—	4	—	1,800,409	—
.....	186,420	—	——	—	——	—	186,420	—
.....	25,500	—	——	—	——	—	25,500	—
a för sjöfart och föreståndaren vid nautisk-								
.....	13,000	—	——	—	——	—	13,000	—
Sgr	2,111,720	—	405	—	4	—	2,112,129	—
Summa	20,208,031	—	405	—	4	—	20,208,440	—

Bil. Litt. B.

Tabell öfver extra ordinarie anslagen under riksstatens Femte hufvudtitel.

	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.
Sjöförsvarsdepartementet:				
Flottan och *Kustartilleriet:*				
Till nyanskaffning af krigsfartygsmateriel	3,500,000	—		
» anbringande af askejektorer å 1:a klass pansarbåtarna Äran, Vasa, Tapperheten och Dristigheten	56,300	—		
» skjutförsök och inskjutning af kanoner	35,000	—		
» försök med torped- och gnistsignalmateriel	25,000	—		
» anskaffning af öfningsmateriel för utbildning i skjutning	63,360	—		
» anskaffning af och anställande af försök med en 28 cm. kanon med lavettage samt ammunition	100,000	—		
» omladdning af halfpansargranater med brisansämne	75,000	—		
» anskaffning af torpeder och torpedmateriel	100,000	—		
» anskaffning af gnistsignalmateriel	125,000	—		
» anskaffning af handminmateriel	164,500	—		
» anskaffning af båtmateriel för sjöpositioner	73,000	—		
» uppförande af en minlastningsbrygga å Björnholmen	27,000	—		
» försök med minmateriel	80,000	—		
» anskaffning af belysningsmateriel med tillbehör	29,500	—		
» anskaffning af brisansladdade projektiler till kustartilleriets grofva kastpjäser	50,000	—		
» anordningar för genomblåsning af vissa kustartilleriets kanoner	26,000	—		
» anskaffning af kikarsikten för fast uppställda kanoner å kustfästningarnas sjöfronter och andra viktigare punkter	75,000	—		
» anskaffning af moderna afståndsmätare för kustfästningarna	50,000	—		
» påbyggnad af sjömanskårens kasern II i Karlskrona m. m.	118,350	—		
Transport	4,773,010	—	—	—

	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.
Transport	4,773,010	—		
Till anordnande af vatten- och afloppsledningar m. m. i befälhafvande amiralens och stationsbefälhafvarens i Karlskrona ämbetshus	2,730	—		
» beredande af nya lokaler för Karlskrona stations underofficersskola	*) 40,100	—		
» reparation af logementsfartyget Vanadis	24,000	—		
» uppförande vid Oscar-Fredriksborg af bostadshus för underofficerare och af exercishus	77,750	—		
» utförande af en ångpannecentral m. fl. arbeten å Kungsholmsfort	55,400	—		
» utförande af försök i syfte att tillgodose vattenbehofvet för batterierna vid Vaxholms och Oscar-Fredriksborgs fästning m. m.	20,000	—		
» anskaffning af transportmedel för flottans varf i Karlskrona	35,500	—		
» täckande af brist i anslaget till flottans nybyggnad och underhåll m. m.	*) 150,000	—		
» fortsatt anskaffning af sängservis för kustartilleriets värnpliktige m. m.	149,100	—		
» anskaffande af filtar, kojer och madrassöfverdrag för flottans fartyg i Karlskrona	24,000	—		
» tidsenliga lyft- och transportanordningar å flottans varf i Karlskrona	50,000	—		
» arfvoden åt vid skeppsgossekåren i Marstrand anställda personer, medikamenter, bad m. m.	10,498	—		
» beredande af personligt lönetillägg åt marindirektören C. E. Richson	1,365	—		
» beredande af personligt lönetillägg af 600 kronor för år åt hvardera af bataljonspredikanterna vid flottans station i Karlskrona E. A. W. Holmberg och E. A. Collén	1,200	—	5,414,653	—
Handeln:				
Till påskyndande af sjömätningarna vid rikets kuster	*) 104,000	—		
» anskaffning af ett fyrskepp att förläggas vid Ölands södra udde	190,000	—		
» anskaffning af en instrumentsamling och ett bibliotek för undervisningen i navigationslärarkursen	6,000	—		
» arfvode åt ytterligare en assistent vid nautisk-meteorologiska byrån	3,000	—	303,000	—
Transport	——	—	5,717,653	—

*) Af Kungl. Maj:t föreslaget belopp, hvaröfver utskottet framdeles kommer att afgifva särskildt utlåtande.

	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.
Transport	——	—	5,717,653	—
Lönetillägg:				
Till provisorisk löneregleringen för befattningshafvare i sjöförsvarsdepartementet, *förslagsanslag*	4,115	—		
» beredande af extra lönetillägg för år 1911 åt en del tjänstemän och betjänte i ämbetsverk, kårer och stater, hörande till sjöförsvarsdepartementet, *förslagsanslag*	6,600	—		
» beredande af tillfällig förbättring i lots- och fyrpersonalens aflöningsförmåner under år 1912	*) 60,200	—	70,915	—
Diverse anslag:				
Till täckande af förskott till lifräntor m. m. å rikstatens Femte hufvudtitel	1,697	—		
» täckande af öfverbelastning af kontona för pansarbåten Oscar II och pansarkryssaren Fylgia	31,507	—		
» ersättande af förskottsvis af statsmedel lämnade bidrag till välkomstfäster för främmande sjöunderofficerare	1,193	—	34,397	—
Summa	——	—	5,822,965	—

*) Af Kungl. Maj:t föreslaget belopp, hvaröfver utskottet framdeles kommer att afgifva särskildt utlåtande.

Stockholm, K. L. Beckmans Boktryckeri, 1912.